

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**VPLIV VARČEVALNIH UKREPOV VLADE
NA PRIMERU PROTOKOLA VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE**

Katarina Rebolj

Ljubljana, november 2012

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

DIPLOMSKO DELO

**VPLIV VARČEVALNIH UKREPOV VLADE
NA PRIMERU PROTOKOLA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE**

Kandidatka: Katarina Rebolj
Vpisna številka: 04036457
Študijski program: univerzitetni študijski program Uprava prva stopnja
Mentorica: izr. prof. dr. Maja Klun

Ljubljana, november 2012

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Katarina Rebolj, študentka univerzitetnega študijskega programa Uprava prva stopnja, z vpisno številko »04036457«, sem avtorica diplomskega dela z naslovom Vpliv varčevalnih ukrepov vlade na neposrednega proračunskega uporabnika, na primeru Protokola Vlade Republike Slovenije.

S svojim podpisom izjavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela,
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev in avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v avtorsko delo in sem to tudi jasno zapisala v predloženem delu,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah, Ur. List RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo,
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo,
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela.

Diplomsko delo je lektorirala: Katja Kustec

Ljubljana, 4. 11. 2012

POVZETEK

Proračun je akt države, ki je glavni vir financiranja neposrednih proračunskih uporabnikov, kamor sodi tudi Protokol Vlade Republike Slovenije. Zaradi zadolževanja države in primanjkljaja v državnem proračunu je temeljni problem neposrednih proračunskih uporabnikov zagotovitev zadostne količine finančnih sredstev, ki so podlaga za nemoteno delovanje.

Z nastankom gospodarske in ekonomske krize se je primanjkljaj države še povečal. Država je bila zato primorana na različnih področjih sprejeti številne ukrepe za blažitev krize. V ta namen je Vlada Republike Slovenije sprejela tudi niz varčevalnih ukrepov, ki so poleg vsakoletnega rebalansa vplivali na višino dodeljenih in realiziranih sredstev Protokola Vlade RS. Protokol je imel od leta 2009 nižjo realizacijo od veljavnega proračuna kljub omejitvam in varčevalnim ukrepom vlade, hkrati so bili vsi Protokolarni dogodki na najvišji ravni strokovno in uspešno izvedeni. Za primerjavo sem si izbrala Državni Protokol Republike Črne gore, ki je ravno tako kot Protokol Vlade RS neposredni proračunski uporabnik, katerega proračun predstavlja približno 0,02 % državnega proračuna. Državni Protokol Črne gore od leta 2010, za razliko od Protokola Vlade RS, vpliva varčevalnih ukrepov ni občutil, njegov proračun se v zadnjih letih ni krčil, temveč mu je bilo vsako leto dodeljenih več sredstev.

Ključne besede: neposredni proračunski uporabnik, proračun, rebalans, finančni načrt, varčevalni ukrepi, Vlada Republike Slovenije, Protokol Vlade Republike Slovenije, Državni Protokol Republike Črne Gore

SUMMARY

THE EFFECT OF GOVERNMENT SPENDING CUTS – CASE STUDY: PROTOCOL OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

The budget is a state act providing financing for direct budget users, the Protocol of the Republic of Slovenia among them. Due to public borrowing and the state budget deficit, the basic problem direct budget users face, is how to ensure an adequate amount of funding necessary for their unhindered operation.

With the advent of the economic crisis, the state budget deficit increased even further. The state was forced to implement various measures to alleviate the effects of the crisis. To this purpose, the Government of the Republic of Slovenia made a number of budget cuts which, along with the annual revisions of the budget, affected the amount of funds received and spent by the Protocol of the Republic of Slovenia. Despite the Government's restrictions and budget cuts, the Protocol has been spending less than its official budgetary allotment since 2009, while successfully carrying out all protocol-related events at the highest state level. By way of comparison, the State Protocol of the Republic of Montenegro - also a direct budget user with a 0,02 percent state budget allotment - has not been subjected to any budget cuts, and has seen not a decrease but a steady year-to-year increase of allotted funds.

Keywords: direct budget user, budget, revised budget, financial plan, budget cuts, Government of the Republic of Slovenia, Protocol of the Republic of Slovenia, State Protocol of the Republic of Montenegro.

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA.....	iii
POVZETEK.....	v
SUMMARY.....	vi
KAZALO.....	vii
KAZALO PONAZORITEV	viii
SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN KRAJŠAV	ix
PREVODI TUJIH IZRAZOV	x
1 UVOD.....	1
2 NEPOSREDNI PRORAČUNSKI UPORABNIK	3
2.1 Opredelitev neposrednega proračunskega uporabnika	3
2.2 Financiranje neposrednega proračunskega uporabnika	3
3 VARČEVALNI UKREPI VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE.....	5
3.1 Varčevalni ukrepi Republike Slovenije.....	5
3.2 Rebalans proračuna kot varčevalni ukrep vlade	6
4 NAČRTOVANJE IN PORABA PRORAČUNSKIH SREDSTEV PRI NEPOSREDNEM PRORAČUNSKEM UPORABNIKU – PROTOKOLU VLADE RS.....	8
4.1 Protokol Vlade Republike Slovenije.....	8
4.2 Priprava predloga finančnega načrta protokola Vlade Republike Slovenije.....	8
4.2.1 Priprava in načrtovanje finančnega načrta	9
4.2.2 Podlage za pripravo proračuna v okviru varčevalnih ukrepov	10
4.2.3 Izhodišča in kazalci, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev.....	11
4.3 Izvrševanje proračuna protokola Vlade republike Slovenije z upoštevanjem varčevalnih ukrepov in rebalansom proračuna.....	18
4.3.1 Rebalans.....	24
4.3.2 Zakon za uravnoteženje javnih financ.....	26
5 REPUBLIKA ČRNA GORA IN VARČEVALNI UKREPI.....	31
5.1 Proračun Črne gore.....	32
5.2 Državni protokol Črne gore.....	33
6 ZAKLJUČEK.....	37
LITERATURA IN VIRI	38

KAZALO PONAZORITEV

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kazalci	12
Tabela 2: Vhodni kazalci.....	12
Tabela 3: Število protokolarnih dogodkov v posameznem letu od 2007 do 2011.....	12
Tabela 4: Plan finančnega načrta po posameznih postavkah za leto 2009 in poraba v letih 2007 in 2008.....	13
Tabela 5: Plan finančnega načrta po posameznih postavkah za leto 2010 in poraba v letih 2008 in 2009.....	14
Tabela 6: Načrt 2012	16
Tabela 7: Primer predloga finančnega načrta Protokola.....	16
Tabela 8: Proračun 2009	18
Tabela 9: Poraba 2009 po postavkah.....	19
Tabela 10: Proračun 2010	19
Tabela 11: Proračun 2011	20
Tabela 12: Razrez rebalansa proračuna 2011	20
Tabela 13: Višina sredstev proračuna po dokapitalizaciji Adrie Airways – oktober 2011 ..	21
Tabela 14: Realizacija proračuna za leto 2011	21
Tabela 15: Realizacija postavke plač v letih 2008–2012.....	22
Tabela 16: Znižanje stroškov reprezentance.....	22
Tabela 17: Primerjava stroškov mobilne telefonije v obdobju januar–junij za 2011 in 2012	23
Tabela 18: Rebalans in Rebalans I 2009.....	24
Tabela 19: Rebalans 2010	25
Tabela 20: Rebalans 2011	25
Tabela 21: Rebalans maj 2012.....	26
Tabela 22: Znižanje – avgust 2012.....	26
Tabela 23: Znižanje izplačila plač v obdobju junij–avgust v letih 2011 in 2012	27
Tabela 24: Izplačila regresa za letni dopust v letih 2011 in 2012.....	27
Tabela 25: Znižanje izplačila regresa za prehrano med delom v obdobju junij-avgust v letih 2011 in 2012.....	28
Tabela 26: Stroški službenih poti v Protokolu od leta 2009 do 2011	29
Tabela 27: Proračun Črne gore z realizacijo za leto 2010.....	32
Tabela 28: Proračun Črne gore z realizacijo za leto 2011.....	33
Tabela 29: Proračun in zaključni račun ržavnega Protokola ČG za leto 2010.....	34
Tabela 30: Proračun in zaključni račun Državnega Protokola ČG za leto 2011.....	34
Tabela 31: Proračun Državnega Protokola ČG za leto 2012.....	35
Tabela 32: Sprejeti proračun za leta 2010, 2011 in 2012.....	35
Tabela 33: Realizacija za leti 2010 in 2011.....	35
Tabela 34: Realizaciji protokolov Slovenije in Črne gore glede na realizaciji držav.....	36

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN KRAJŠAV

DS	Državni svet
DZ	Državni zbor
GSV	Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
JGZ	javnogospodarski zavod
KPV	Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
MDS	Mednarodni denarni sklad
NPU	neposredni proračunski uporabnik
NRP	načrt razvojnih programov
PP	proračunska postavka
PRS	Predsednik Republike Slovenije
PU	proračunski uporabnik
SAPPPrA	Spletna aplikacija za pripravo proračuna in analize
ZJF	Zakon o javnih financah
ZIPRS	Zakon o izvrševanju proračuna

PREVODI TUJIH IZRAZOV

Budžet Crne Gore

International Monetary Fund

Ministarstvo finansija Crne Gore

Skupština Crne Gore

Završni račun

proračun Črne gore

mednarodni denarni sklad

ministrstvo za finance Črne gore

skupščina Črne gore

zaključni račun

1 UVOD

Protokol Vlade Republike Slovenije (v nadaljevanju besedila: Protokol) je kot vladna služba neposredni proračunski uporabnik in s tem del državne uprave ter deluje pod pristojnostjo Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije. Svoje naloge izvaja na podlagi Odloka o ustanovitvi Protokola Vlade Republike Slovenije (Ur. list. RS, št. 1/10), Sklepa Vlade Republike Slovenije o določitvi protokolarnih pravil (Ur. list. RS, št. 56/07, 17/09, 85/09, 6/12 in 23/12) ter drugih zakonskih in podzakonskih aktov. Sredstva za svoje delovanje in izvajanje nalog pridobiva izključno iz državnega proračuna, katerega podlaga so tudi finančni načrti.

Pri pripravi finančnega načrta mora proračunski uporabnik upoštevati številna finančna izhodišča in navodila, ki temeljijo tudi na varčevalnih ukrepih, ki jih je Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju vlada) sprejela zaradi nastale finančne krize.

Vlada je v letih od 2008 do 2012 poleg rebalansov za zmanjševanje posledic finančne krize sprejela tri sklope varčevalnih ukrepov. Prvega je sprejela decembra 2008. V njem je imel glavni finančni učinek na proračun ukrep subvencioniranja skrajšanja delovnega časa. Drugi sklop, ki ga je vlada sprejela februarja 2009 je poleg predloga rebalansa vključeval trideset varčevalnih ukrepov, ki sledijo priporočilom Evropske komisije za oživitvev gospodarstva in so razdeljeni v tri skupine:

1. stroški plač, organizacijski in kadrovske ukrepi,
2. ukrepi za zmanjšanje stroškov materialno-tehničnih pogojev za delovanje organov državne in javne uprave,
3. varčevalni ukrepi, predlagani drugim akterjem.

Tretji sklop, ki ga je vlada sprejela v aprilu 2009, je bil usmerjen v reševanje problematike brezposelnosti (zagotavljanje subvencij delodajalcem za zaposlene, ki so napoteni na čakanje na delo, preoblikovanje programa javnih del ter izplačilo enkratne solidarnostne pomoči) in zmanjšanje stroškov investicij.

V letu 2012 je bil sprejet Zakon za uravnoteženje javnih financ (Ur. list. RS, št. 40/12 in 55/12), ki je omejil določena področja poslovanja z namenom znižanja stroškov v javnem sektorju.

Protokol je bil tako kot neposredni proračunski uporabnik zavezan k upoštevanju vseh vladnih ukrepov za blaženje finančne in gospodarske krize pri pripravi predloga finančnega načrta.

Osrednji predmeti analize so bili načrtovanje proračuna neposrednega proračunskega uporabnika – Protokola kot dela državne uprave in problemi, s katerimi se je soočal ob načrtovanju in izvrševanju proračuna, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov vlade. Pri tem

so bili z vidika Protokola posebej poudarjeni naslednji vidiki problematike: načrtovanje in poraba proračunskih sredstev, vpliv pretekle porabe sredstev na pravico do načrtovanja prihodnjih sredstev, vpliv varčevalnih ukrepov vlade na višino upravičenih sredstev, zakonske določitve načrtovanja sredstev ter zagotavljanje nemotenega delovanja z upoštevanjem varčevalnih ukrepov vlade.

Iz zgoraj omenjenega se je postavilo vprašanje, ali neposredni proračunski uporabniki lahko kljub upoštevanju varčevalnih ukrepov vlade nemoteno in na isti ravni opravljajo svoje delo.

Cilja in namena dela sta bila predstaviti Protokol Vlade RS in Državni Protokol Črne gore kot neposredna proračunska uporabnika ter ugotoviti, kako so nanju vplivali varčevalni ukrepi, ki jih je sprejela vlada za blažitev finančne krize, s poudarkom na Protokolu Vlade RS.

Naloga je temeljila na uporabi primarnih virov (publikacij, zakonskih in podzakonskih aktov, navodil), za raziskovanje je bil uporabljen deskriptivni pristop. V njegovem okviru so bile uporabljene metode:

- metoda deskripcije za ugotavljanje in opisovanje dejstev in procesov,
- metoda kompilacije za povzemanje opazovanj, spoznanj, stališč in sklepov drugih avtorjev,
- metoda komparacije za primerjanje načrtovanih sredstev z dodeljenimi in porabljenimi sredstvi ter za primerjanje ravni strokovno opravljenega dela pred in po vpeljavi varčevalnih ukrepov.

Diplomska naloga je temeljila na teoretičnem in analitičnem delu. Teoretični del obsega tri poglavja. V uvodu so bili predstavljeni problem, predmet, namen in cilji ter metode raziskovanja. V drugem poglavju je bila predstavljena opredelitev neposrednih proračunskih uporabnikov, saj mednje sodi tudi Protokol. V osrednjem delu so bili podrobno predstavljeni varčevalni ukrepi vlade, ki vplivajo na višino finančnega načrta in realizacijo le-tega. Četrto poglavje je predstavljalo analitični del naloge, ki je bilo osredotočeno na delovanje Protokola Vlade RS, pridobivanje finančnih sredstev ter izvrševanje proračuna ob upoštevanju varčevalnih ukrepov. Peto poglavje je bilo osredotočeno na porabo sredstev Državnega Protokola Republike Črne gore v času finančne krize. V zaključku so bile strnjene ugotovitve, sklepne misli iz vseh poglavij diplomske naloge.

2 NEPOSREDNI PRORAČUNSKI UPORABNIK

S Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. list. RS, št. 46/03) se določajo neposredni in posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov ter opredeljuje vsebina seznama neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov.

2.1 OPREDELITEV NEPOSREDNEGA PRORAČUNSKEGA UPORABNIKA

Neposredne proračunske uporabnike določa Zakon o javnih financah – ZJF (Ur. list RS, št. 79/99) s spremembami in dopolnitvami ter Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. list RS, št. 46/03), ki v 2. členu določa:

Neposredni uporabniki državnega oziroma občinskih proračunov so:

- državni ter občinski organi in organizacije, vključno z občinsko upravo, ki so ustanovljeni z zakonom, občinskim odlokom ali drugim pravnim aktom (5. in 6. točka prvega odstavka 3. člena Zakona o javnih financah) in
- ožji del občin, ki so pravne osebe.

Med neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov sodijo:

- nevladni proračunski uporabniki Urad Predsednika Republike Slovenije (UPRS), Državni zbor Republike Slovenije (DZ), Državni svet Republike Slovenije (DS), Republiška volilna komisija, varuh človekovih pravic, Ustavno sodišče Republike Slovenije, Računsko sodišče Republike Slovenije, Agencija za revidiranje postopkov lastninskega preoblikovanja podjetij, Državna revizijska komisija, Slovenska akademija znanosti in umetnosti),
- vladni proračunski uporabniki
 1. Vladne službe (Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije (v nadaljevanju KP), generalni sekretariat, vladne službe, med katere sodi tudi Protokol Vlade RS),
 2. Ministrstva in organi v sestavi,
 3. Upravne enote.
- pravosodni proračunski uporabniki (vrhovno sodišče, višja sodišča, okrožna sodišča, ...)

2.2 FINANCIRANJE NEPOSREDNEGA PRORAČUNSKEGA UPORABNIKA

Glavni vir financiranja dejavnosti neposrednih proračunskih uporabnikov je Proračun, katerega glavni vir so davčni in nedavčni prihodki.

Proračun je akt države, s katerim država načrtuje vse potrebne prihodke in odhodke. Temeljna zakona, ki v Republiki Sloveniji pokrivata področje proračuna, sta Zakon o javnih

financah (Ur. list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08, 49/09, 38/10-ZUKN, 107/10, 11/11-UPB4, 110/11-ZDIU12 (v nadaljevanju ZJF) in Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2011 in 2012 (Ur. list RS, št. 96/10, 4/11, 45/11 Odl. US: U-I-1/11-15, 22/12-ZUKN-C, 37/12 - ZIPRS1112) (v nadaljevanju ZIPRS). Omenjena zakona tako med drugim določata sestavo, pripravo in izvrševanje proračuna ter notranji nadzor, opravljanje inšpekcij ter obseg zadolževanja in poroštov javnega sektorja na ravni države. Zaradi posledic finančne in gospodarske krize je bil v letu 2012 sprejet Zakon za uravnoteženje javnih financ (Ur. list RS, št. 40/12 in 55/12) (v nadaljevanju ZUJF), ki postavlja omejitve pri izvrševanju proračuna.

Za večino neposrednih proračunskih uporabnikov je temeljni del proračuna priprava finančnega načrta.

3 VARČEVALNI UKREPI VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

3.1 VARČEVALNI UKREPI REPUBLIKE SLOVENIJE

Prvi paket ukrepov za blažitev finančne in gospodarske krize je Vlada RS sprejela 18. decembra 2008. Usmerjen je bil predvsem v povečanje likvidnosti v bančnem sistemu, zmanjševanje javne porabe ter ohranjanje delovnih mest z zagotavljanjem dodatnih spodbud gospodarstva.

Drugi paket ukrepov je Vlada RS s sklepom št. 41000-3/2009/44 sprejela 19. februarja 2009. Pripravljen je bil na osnovi primerjalnih izkušenj s protikriznimi programi v drugih državah članicah EU, predvsem v naših zunanjetrgovinskih partnericah (UKOM, 2009). »Ukrepi tudi sledijo priporočilom Evropske komisije za oživitev gospodarstva in se nanašajo na naslednja področja (UKOM, 2009, str. 2):

1. finance in likvidnost podjetij,
2. trg dela, vseživljenjsko učenje in socialna varnost,
3. infrastruktura, energija, okolje – za trajnostni razvoj,
4. izboljšanje koriščenja kohezijskih sredstev.«

Vlada je ta paket ukrepov pripravila vzporedno z rebalansom državnega proračuna za leto 2009, ki je temeljil na varčevalnih ukrepih in predlogu izboljšav za izvajanje kohezijske politike¹. Varčevalni ukrepi so bili razdeljeni na tri sklope:

1. stroški plač, organizacijski in kadrovske ukrepi: glede plač v javnem sektorju je vlada ohranila odbitek od osnovnih plač direktorjev na ravni 1 % do konca leta 2009 in začasno znižanje plač funkcionarjev za 4 %,
2. ukrepi za zmanjšanje stroškov materialno-tehničnih pogojev za delovanje organov državne in javne uprave ter
3. varčevalni ukrepi, namenjeni drugim akterjem.

Na delovanje Protokola kot neposrednega proračunskega uporabnika vplivata prva dva sklopa.

V letih 2009–2012 je vlada vsako leto zadržala prevzemanje novih obveznosti, razen s predhodnim soglasjem ministrstva za finance. V letu 2011 je vlada že v mesecu juniju omejila prevzemanje obveznosti ter ga v septembru pa zaustavila. V decembru 2011 je

¹»Izraz »kohezijska politika« označuje politični okvir za solidarnost na evropski ravni, ki številnim projektom po vsej Evropi zagotavlja finančna sredstva dveh strukturnih skladov, Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRS) in Evropskega socialnega sklada (ESS), ter sredstva kohezijskega sklada.

Namen ekonomske in socialne kohezije, ki so ga leta 1986 države članice zapisale v Evropski enotni akt, je »zmanjšati neskladje med različnimi regijami in zaostalost najmanj razvitih regij«. Novi predlog Pogodbe o Evropski uniji pa mu dodaja še tretjo dimenzijo, ko govori o »ekonomski, socialni in teritorialni koheziji«. Kohezijska politika si mora torej prizadevati za bolj uravnotežen in trajnosten teritorialni razvoj.

Evropska regionalna politika pa se povezuje s posebnim Evropskim skladom za regionalni razvoj, ki deluje na regionalni ravni« (Evropska komisija, 2012).

vlada sprejela ukrep začasnega zadržanja izvrševanja državnega proračuna na integralnih postavkah proračunskih uporabnikov do sprejema rebalansa. Tako so morali proračunski uporabniki v skladu s Pravilnikom o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2011 (Ur. list št. 74/11) od 27. septembra 2011 do 11. maja 2012, ko je bil sprejet rebalans 2012, pridobivati soglasje ministrstva za finance za vsako novo prevzemanje obveznosti, razen spodaj naštetih izjem, določenih v Sklepu vlade št. 41003-11/2011/6, z dne 12. 1. 2012:

- na programu 1003 – Pokojninsko in invalidsko varstvo,
- na programu 1601 – Servisiranje javnega dolga,
- na podprogramu 160201 – Plačila sredstev v proračun EU,
- na postavkah na programu 1603 – Oblikovanje rezerve in intervencijski programi,
- na podskupini kontov 400 – Plače in drugi izdatki zaposlenim,
- na podskupini kontov 401 – Prispevki delodajalcev za socialno varnost,
- na kontih 4022 – Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije,
- na kontih 4023 – Prevozni stroški in storitve,
- za nujna službena potovanja,
- za plačila iz 27. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2011 in 2012 (Ur. list RS, št. 96/10 in 4/11),
- za naročilnice v okviru že potrjenih finančno ovrednotenih programov, če skupna vrednost naročilnic, izdanih po uveljavitvi tega sklepa, ne presega 5.000 EUR,
- vezanih na organizacijo uradnih in delovnih obiskov v Republiki Sloveniji, kjer je gostitelj predsednik vlade ali predsednik republike ali predsednik državnega zbora.

V skladu s Pravilnikom o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2012 (Ur. list RS št. 71/2012) je vlada s 25. septembrom zadržala prevzemanje novih obveznosti. Izjema od zadržanja so stroški nujnih službenih potovanj ter naročilnice, v okviru že potrjenih finančno ovrednotenih programov, vendar skupna vrednost naročilnic ne sme presegati 5.000 EUR.

3.2 REBALANS PRORAČUNA KOT VARČEVALNI UKREP VLADE

Zakon o javnih financah v 3. členu opisuje rebalans proračuna kot akt države oziroma občine o spremembi proračuna med proračunskim letom. Rebalans je potrebno pripraviti v skladu z novimi ocenami makroekonomskih gibanj.

Priprava rebalansa proračuna ali ocena realizacije proračuna je izjemnega pomena, saj dobra ocena tekočega leta pomeni primerno osnovo za pripravo proračuna naslednjih let. Postopek priprave rebalansa je enostavnejši od priprave predloga proračuna, še posebno ker gre za potrebo po tehnični prilagoditvi zaradi drugačnih makroekonomskih agregatov od prvotno predvidenih. »Glavni igralec je ministrstvo za finance, ki pripravi predlog po predhodnem posvetovanju s proračunskimi uporabniki. Za razliko od priprave proračuna, v tem primeru ministrstvo ne zbira finančnih načrtov proračunskih uporabnikov, ampak pripravljene predlog uskladi s proračunskimi uporabniki, ga predloži vladi, ki ga pošlje v

državni zbor, kjer je za rebalans predviden poseben, enostavnejši postopek obravnave in sprejemanja. Postopek priprave rebalansa proračuna je podoben postopku za pripravo dopolnjenega predloga proračuna, ki predstavlja po analogiji s sprejemanjem zakonov "tretje branje" proračuna v državnem zboru.« (Kamnar et al., 2002, str. 17)

Po Zakonu o javnih financah (40. člen, ZJF) vlada lahko določi tudi, da morajo neposredni uporabniki pridobiti predhodno soglasje ministrstva, pristojnega za finance, za sklenitev prevzemanje novih obveznosti v breme proračuna in s tem največ za 45 dni omeji oziroma začasno zadrži izvrševanje izdatkov, in sicer z naslednjimi ukrepi:

- ustavi prevzemanje obveznosti,
- predlaga podaljšanje pogodbenih rokov plačil in
- ustavi prerazporejanje proračunskih sredstev, potrebnega zaradi prevzemanja obveznosti.

V kolikor med izvajanjem ukrepa – zadrževanjem izvrševanja proračuna – vlada le-tega ne uspe uravnovesiti, mora predlagati rebalans proračuna in to najkasneje 15 dni pred iztekom roka za začasno zadržanje izvrševanja proračuna. Z rebalansom proračuna, ki mora biti na predlog vlade sprejet s strani državnega zbora, se prejemki in izdatki proračuna ponovno uravnovesijo.

4 NAČRTOVANJE IN PORABA PRORAČUNSKIH SREDSTEV PRI NEPOSREDNEM PRORAČUNSKEM UPORABNIKU – PROTOKOLU VLADE RS

4.1 PROTOKOL VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Protokol Vlade Republike Slovenije (v nadaljevanju besedila: Protokol) je vladna služba pod pristojnostjo Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije in kot taka del državne uprave. Protokol vodi šef Protokola, ki ga imenuje vlada za obdobje petih let. Temeljni dokument, ki določa delovanje Protokola, je Sklep o določitvi protokolarnih pravil (Ur. list RS št. 56/07, 17/09, 85/09, 6/12 in 23/12). Omenjeni sklep določa tudi način financiranja protokolarnih dogodkov (Protokol ob protokolarnih dogodkih poleg stroškov svojih zaposlenih krije stroške protokolarnih daril ob protokolarnih dogodkih, katerih nosilec je UPRS, DZ ali KPV).

Na podlagi Sklepa o določitvi protokolarnih pravil tako Protokol skrbi za organizacijo in izvedbo protokolarnih dogodkov za naslednje visoke predstavnike Republike Slovenije doma in v tujini: za predsednika Republike Slovenije, za predsednika Državnega zbora Republike Slovenije, za predsednika Vlade Republike Slovenije, predsednika Državnega sveta Republike Slovenije, za predsednika Ustavnega sodišča Republike Slovenije, za predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, za varuha človekovih pravic, za ministra za zunanje zadeve in za partnerja predsednika Republike Slovenije. Protokol opravlja protokolarno delo tudi ob obiskih visokih predstavnikov tujih držav v Republiki Sloveniji. Po soglasju Generalnega sekretarja Vlade Republike Slovenije izjemoma opravlja tudi protokolarne zadeve za druge organe, kadar so ti nosilci protokolarnih dogodkov državnega pomena.

V preteklih letih je Protokol skrbel tudi za organizacijo in izvedbo protokolarnih dogodkov nekdanjega predsednika Republike Slovenije in predsednika Računskega sodišča.

4.2 PRIPRAVA PREDLOGA FINANČNEGA NAČRTA PROTOKOLA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

V skladu s 16. členom ZJF Protokol na podlagi navodila za pripravo predloga državnega proračuna pripravi predlog svojega finančnega načrta. Predlog finančnega načrta mora poleg izračunov in ocene potrebnih sredstev vsebovati tudi podrobno obrazložitev. »Obrazložitev predloga finančnega načrta neposrednega uporabnika mora vsebovati:

- predstavitev ciljev, strategij in programov na posameznem področju,
- zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo predvidene strategije in programi,
- usklajenost ciljev, strategij in programov z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja in proračunskim memorandumom,

- izhodišča in kazalce, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev,
- druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predlaganih strategij in programov in
- poročilo o doseženih ciljih in rezultatih strategij in programov s področja neposrednega uporabnika za obdobje prvega polletja tekočega leta.« (16. člen ZJF)

Po razrezu proračuna se finančni načrt vnese v samostojno aplikacijo za vnos podatkov, potrebnih za pripravo proračuna – SAPPRA², ki jo je ministrstvo za finance razvilo v letu 2000.

Aplikacija SAPPRA dovoljuje izključno vnos podatkov, ki ne presegajo posameznih okvirov (razreza proračuna), določenih s strani predlagatelja finančnih načrtov. To pomeni, da na začetku načrtovanja proračuna za določeno proračunsko obdobje predlagatelj finančnega načrta posameznemu proračunskemu uporabniku določi okvire na nivoju glavnega programa, znotraj katerih mora proračunski uporabnik izdelati svoj finančni načrt. Tako so proračunski uporabniki že pred samim načrtovanjem omejeni z limiti.

Aplikacija za pripravo predloga finančnega načrta omogoča konsistentno izpolnjevanje in načrtovanje na obrazcih in prilogah, ki so med seboj povezani. Tak način omogoča, da ne prihaja do ponavljanja oziroma dvojnega vpisovanja istega podatka v prilogo. To pomeni racionalizacijo časa pri samem uporabniku kot tudi pri ministrstvu za finance. Aplikacija omogoča tudi razna poročila, ki so pomembna za nadzor izvrševanja proračuna s strani uporabnikov, ne omogoča pa povezave z enotnim računovodskim sistemom ministrstva za finance, ki ga uporabniki uporabljajo za izvrševanje proračuna in kadrovske evidenco.

Protokol v svojem finančnem načrtu tako načrtuje sredstva za plače (proračunska postavka 3005), materialne stroške (proračunska postavka 3329), investicije in investicijsko vzdrževanje (proračunska postavka 2826) in protokolarne dogodke (proračunska postavka 3653). Sredstva na posamezni proračunski postavki je potrebno načrtovati na nivoju podkontov.

Za Protokol limite določi Generalni sekretariat Vlade RS. Limit je določen na nivoju podprograma 04031509 (izvedba protokolarnih dogodkov). V okviru limita mora Protokol načrtovati sredstva za plače, materialne stroške, protokolarne stroške in investicije v okviru ukrepa 1512-11-10001 (izvajanje protokolarnih storitev – ukrep za leti 2011 in 2012).

4.2.1 PRIPRAVA IN NAČRTOVANJE FINANČNEGA NAČRTA

Priprava za načrtovanje finančnega načrta vsakega neposrednega proračunskega uporabnika zajema postavitev ciljev, ki jih želijo doseči v posameznem proračunskem obdobju, določitev strategij za doseg teh ciljev ter določitev kazalnikov, s katerimi se bo

² Spletna aplikacija za pripravo proračuna in analize

merilo doseganje zastavljenih ciljev glede na izhodiščne vrednosti. Izhodiščne vrednosti so vedno pretekla obdobja, glede na katera se določijo posamezni kazalniki.

Proračunski uporabniki, tako posredni kot neposredni, s svojimi cilji upravičujejo porabo proračunskih sredstev. Temeljni cilj Protokola je izvajanje protokolarnih dogodkov ob smotrni porabi proračunskih sredstev (Finančni načrt Protokola, 2012). S finančnega vidika to pomeni, da mora strokovno izvajati svoje naloge ne samo v okviru dodeljenih finančnih sredstev v svojem proračunu, temveč mora z dodeljenimi sredstvi ravnati gospodarno.

Preden se začne načrtovanje finančnega načrta, je znotraj vsake proračunske postavke potrebno pripraviti tudi izračune in ocene na podlagi porabe finančnih sredstev preteklih let po posameznih kontih.

Protokol načrtuje svoje odhodke znotraj že omenjenih proračunskih postavk. Protokol na postavki 3329 – Materialni stroški – Protokol načrtuje višino sredstev na posameznega zaposlenega. Na postavki 3653 – Drugi odhodki za delo na drugih področjih – načrtuje potrebna sredstva glede na predvideno število dogodkov, kar je s stališča načrtovanja oteženo, saj Protokol ne odloča o številu in obsegu protokolarnih dogodkov. Višina sredstev na postavki 3005 – Plače – se načrtuje glede število zaposlenih, zakonskih in podzakonskih določitev plač in drugih izdatkov za zaposlene (glede na plačne razrede, prevoz, jubilejne nagrade, regres za letni dopust, regres za prehrano med delom ...). Postavka 2826 – Investicije in investicijsko vzdrževanje – pa je odvisna od načrta nabav in gradenj za posamezno proračunsko leto.

4.2.2 PODLAGE ZA PRIPRAVO PRORAČUNA V OKVIRU VARČEVALNIH UKREPOV

Vlada Republike Slovenije na podlagi 13. člena Uredbe o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti (Ur. list RS, št. 44/07 in 54/10) sprejme sklepe, ki so podlaga za pripravo proračuna. V sklepih določa tudi terminski načrt priprave predlogov proračuna. Glede na finančno in gospodarsko stanje države vlada tudi med proračunskim letom sprejme varčevalne ukrepe v obliki številnih sklepov, ki vplivajo na pripravo proračuna tudi v prihodnjih letih.

Tako je na primer vlada v letu 2009 sprejela tri sklope varčevalnih ukrepov. Dva od teh sklopov varčevalnih ukrepov vlade, sprejetih s Sklepom vlade št. 41003-3/44, dne 19. 2. 2009, ki sta vplivala na višino sredstev, dodeljenih Protokolu, sta bila:

- stroški plač, organizacijski in kadrovski ukrepi (glede plač v javnem sektorju je vlada ohranila odbitek od osnovnih plač direktorjev na ravni 1 % do konca leta 2009 in začasno znižanje plač funkcionarjev za 4 %) in
- ukrepi za zmanjšanje stroškov materialno-tehničnih pogojev za delovanje organov državne in javne uprave.

Na podlagi zgoraj omenjenega sklepa je Protokol upošteval vsa določila varčevalnih ukrepov glede plač. Ohranil se je 1% odbitek od osnovne plače šefinje Protokola (finančni učinek v letu 2009 glede na leto 2008 je bil 540,48 EUR). Na podlagi Dogovora o ukrepih na področju plač v javnem sektorju za obdobje 2009–2010 je bilo ukinjeno izplačevanje redne delovne uspešnosti (finančni učinek v letu 2009 glede na leto 2008 je bil 9.127,21 EUR) in višina regresa za letni dopust je ostala na isti ravni, brez upoštevanja inflacije (finančni učinek v letu 2009 glede na leto 2008 je bil cca. 600,00 EUR). V letu 2009 je Protokol upošteval 2% znižanje zaposlenih glede na leto 2008, število zaposlenih na dan 31. 12. 2009 je bilo usklajeno s kadrovskim načrtom.

Sklep je določal tudi znižanje izplačila avtorskih in podjemnih pogodb ter stroške dela preko študentskega servisa za vsaj 20 %. Protokol je v letu 2009 glede na 2008 znižal porabo stroškov za avtorske in podjemne pogodbe za 45,60 %, stroške študentskega dela pa za 40,35 % (finančni učinek je bil 73.565,54 EUR).

Ukrep zmanjšanja stroškov materialno-tehničnih pogojev za delovanje Protokola je vključeval znižanje protokolarnih in materialnih stroškov. Za znižanje protokolarnih stroškov (katerih finančni učinek letu 2009 glede na leto 2008 je bil 647.641,64 EUR) so bili potrebni: znižanje stroškov daril (to je bilo doseženo s porabo obstoječe zaloge), znižanje stroškov za službena potovanja (znižanje stroškov letalskih in ostalih prevozov: v kolikor je bilo le mogoče, so se predhodnice obiskov v tujini opravljale le kakšen dan pred dejanskim dogodkom, tako da je zaposleni opravil le eno službeno pot namesto dveh), zmanjšanje porabe cvetja, zmanjšano število študentov in znižano število opravljenih ur (v povprečju 6 ur na dan), večja pozornost na zastave in protokolarna peresa, zmanjšanje dela po podjemnih pogodbah, znižanje stroškov tiskarskih storitev in reprezentance. Znižanje materialnih stroškov (s finančnim učinkom 50.907,72 EUR) je vključevalo: zmanjšanje porabe pisarniškega materiala (za notranjo uporabo se je uporabljal material predsedovanja), znižanje stroškov mobilnih telefonov, znižanje števila kartičnih telefonov, zmanjšanje števila naročenih časopisov, ukinitvev rekreacije, zmanjšanje stroškov reprezentance ter znižanje stroškov poštne (interno gradivo Protokola RS, 2012).

4.2.3 IZHODIŠČA IN KAZALCI, NA KATERIH TEMELJIJO IZRAČUNI IN OCENE POTREBNIH SREDSTEV

Kot je zgoraj navedeno, je temeljni cilj Protokola uspešno izvajanje protokolarnih dogodkov ob smotrni porabi proračunskih sredstev. Kot primer so v spodnjih tabelah prikazani kazalci za leto 2011, s katerimi se meri doseganje ciljev.

Tabela 1: Kazalci

KAZ. ID	NAZIV KAZALCA	VIR	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
I000378	1 % znižanje stroškov na protokolarni dogodek glede na leto 2010		Število	2010	2.500,00	2011	2.475,00
I000379	1 % znižanje materialnih stroškov na zaposlenega glede na leto 2010		Število	2010	6.000,00	2011	5.940,00
I000380	zniževanje obsega plač za 5 % glede na leto 2010		Število	2010	990.000,00	2011	940.500,00

Vir: spletna aplikacija SAPPrA (2012).

Tabela 2: Vhodni kazalci

KAZ. ID	NAZIV VHODNEGA KAZALEC	ME	LETO	VREDNOST
IK400000	Število zaposlenih pri neposrednem PU	Število	2011	27,00
IK4020	Število državnih uradnikov - izvajalcev ukrepa	število	2011	27,00
IK402602	Število parkirnih mest oziroma garaž	število	2011	2,00
IK402607	Število najetih licenc	število	2011	1,00
IK402901	Število zunanjih izvajalcev – avtorski izvajalci	število	2011	1,00
IK402902	Število zunanjih izvajalcev – podjetno delo	število	2011	1,00
IK402903	Število zunanjih izvajalcev – študentsko delo	število	2011	6,00
IK402907	Število udeležencev izobraževanj – strokovna izobraževanja	število	2011	27,00

Vir: spletna aplikacija SAPPrA (2012).

porabi preteklih let, številu protokolarnih dogodkov, številu zaposlenih ob upoštevanju vseh varčevalnih ukrepov vlade. Pri načrtovanju pa je potrebno upoštevati tudi limit proračuna, ki ga za Protokol določi generalni sekretariat kot koordinator vladnih služb za pripravo proračuna. Sredstva se načrtujejo na nivoju proračunske postavke in podkonta.

Število protokolarnih dogodkov se iz leta v leto spreminja, za lažjo predstavbo je število protokolarnih dogodkov od leta 2007 do leta 2011 prikazano v spodnji tabeli.

Tabela 3: Število protokolarnih dogodkov v posameznem letu od 2007 do 2011

Število dogodkov v letu 2007	205
Število dogodkov v letu 2008	394
Število dogodkov v letu 2009	363
Število dogodkov v letu 2010	350
Število dogodkov v letu 2011	310

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Za leto 2009 je bilo v finančnem načrtu Protokola 2.500.283 EUR, vendar se je veljavni proračun s selitvijo Službe za državne proslave in rebalansom do konca leta znižal na 2.056.384,29 EUR. Načrt je temeljil na porabi sredstev preteklih let, načrtu nabav in gradenj ter kadrovskem načrtu za leto 2009 kot tudi na spremembi števila zaposlenih. V letu 2007 je bilo v Protokolu povprečno zaposlenih 30 oseb, v letu 2008 34,5, v letu 2009 je bilo po kadrovskem načrtu 31 zaposlenih.

V začetku leta 2009 je imel Protokol po kadrovskem načrtu zaposlenih 30 ljudi. V skladu z varčevalnimi ukrepi ter na podlagi porabe preteklih let je načrtoval za 5.233,33 EUR materialnih stroškov na zaposlenega v letu 2009 (finančni načrt 157.000 EUR, veljavni proračun konec leta 192.274,93 EUR).

Načrtovanje na proračunski postavki 3653 – Drugi odhodki za delo na drugih področjih je temeljilo na kazalcu, ki je velel, da mora Protokol v letu 2009 doseči 1% znižanje stroškov na protokolarni dogodek glede na leto 2008. Protokol je načrtoval 537.497 EUR v ta namen, konec leta po znižanjih (rebalans, prerazporeditev sredstev na PP3329) je bil veljavni proračun na PP3653 476.133,37 EUR.

Pri načrtovanju sredstev na postavki 3005 – plače – je Protokol upošteval število zaposlenih, povprečno izplačano plačo na zaposlenega v letu 2008 ter predvideno število nadur za izplačilo (ki je odvisno od števila protokolarnih dogodkov izven delovnega časa). Na postavki za plače je bil načrt za leto 2009 827.094 EUR, veljavni proračun konec leta pa 1.153.195,29 EUR.

Sredstva na postavki 2826 – Investicije in investicijsko vzdrževanje – so bila načrtovana v skladu z Načrtom nabav in gradenj Protokola za leto 2009 v višini 35.000 EUR (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Tabela 4: Plan finančnega načrta po posameznih postavkah za leto 2009 in poraba v letih 2007 in 2008

	Naziv proračunske postavke (PP)	poraba v 2007 v EUR	poraba v 2008 v EUR	načrt za 2009 v EUR
2826	Investicije in investicijsko vzdrževanje	62.837,98	19.844,35	35.000,00
3653	Drugi odhodki za delo na drugih področjih	487.089,84	1.103.153,55	537.497,00
3005	Plače	810.233,93	1.204.583,16	827.094,00
5430	Državne proslave	954.142,66	1.086.732,59	960.492,00
3329	Materialni stroški	187.662,13	243.107,65	140.200,00
	SKUPAJ	2.501.966,54	3.657.421,30	2.500.283,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Za leto 2010 je bilo v finančnem načrtu Protokola za 1.802.500,00 EUR sredstev. Načrt za razliko od prejšnjih let ni vključeval postavke proslav. Temeljil je na porabi sredstev preteklih let, načrtu nabav in gradenj ter kadrovskem načrtu za leto 2010. Veljavni proračun se je z rebalansom znižal na 1.758.751,00 EUR.

V letu 2010 je imel Protokol po kadrovskem načrtu zaposlenih 27 ljudi. V skladu z varčevalnimi ukrepi ter na podlagi porabe preteklih let je načrtoval za 5.709,09 EUR materialnih stroškov (ki vključujejo stroške službenih telefonov, pisarniškega materiala, stroške vzdrževanja službenih avtomobilov, naročnine na časopise ter druge publikacije,

stroške reprezentance ...) na zaposlenega v letu 2010 (načrt 157.000,00 EUR, ravno tako veljavni proračun konec leta).

Načrtovanje na proračunski postavki 3653 – Drugi odhodki za delo na drugih področjih – je temeljilo na kazalcu, ki je velel, da mora Protokol v letu 2010 doseči 1% znižanje stroškov na protokolarni dogodek glede na leto 2009. Protokol je načrtoval 534.118,00 EUR v ta namen, veljavni proračun je konec leta znašal 589.692,55 EUR.

Pri načrtovanju sredstev na postavki 3005 – plače – je Protokol upošteval število zaposlenih, povprečno izplačano plačo na zaposlenega v letu 2009 ter predvideno število nadur za izplačilo (ki je odvisno od števila protokolarnih dogodkov izven delovnega časa). Na postavki za plače je bil načrt za leto 2010 1.092.882 EUR, veljavni proračun konec leta pa 990.000,00 EUR.

Sredstva na postavki 2826 – Investicije in investicijsko vzdrževanje – so bila načrtovana v skladu z Načrtom nabav in gradenj Protokola za leto 2010 v višini 18.500 EUR (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Tabela 5: Plan finančnega načrta po posameznih postavkah za leto 2010 in poraba v letih 2008 in 2009

	Naziv proračunske postavke (PP)	poraba v 2008 v EUR	poraba v 2009 v EUR	načrt za 2010 v EUR
2826	Investicije in investicijsko vzdrževanje	19.844,35	18.927,08	18.500,00
3653	Drugi odhodki za delo na drugih področjih	1.103.153,55	469.566,60	534.118,00
3005	Plače	1.204.583,16	1.112.375,56	1.092.882,00
5430	Državne proslave	1.086.732,59	215.780,70	0,00
3329	Materialni stroški	243.107,65	192.274,93	157.000,00
	SKUPAJ	3.657.421,30	2.008.924,87	1.802.500,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Za leto 2011 je bilo v finančnem načrtu Protokola za 1.709.071,00 EUR sredstev. Načrt je temeljil na porabi sredstev preteklih let, načrtu nabav in gradenj ter kadrovskem načrtu za leto 2011. Veljavni proračun se je z rebalansom ter državno dokapitalizacijo Adrie Airways znižal na 1.612.961,97 EUR.

Na proračunski postavki 3329 mora Protokol načrtovati materialne stroške za celo leto. Kazalec, na katerem je temeljil izračun za leto 2011, je bil 1% znižanje materialnih stroškov na zaposlenega glede na leto 2010. Protokol je v luči varčevalnih ukrepov ter na podlagi porabe preteklih let načrtoval za 5.561,07 EUR materialnih stroškov na zaposlenega v letu 2011, v skupni višini 157.000,00 EUR, veljavni proračun konec leta je znašal 150.000,00 EUR.

Načrtovanje na proračunski postavki 3653 – Drugi odhodki za delo na drugih področjih – je temeljilo na kazalcu, ki je veleval, da mora Protokol v letu 2011 doseči 1% znižanje stroškov na protokolarni dogodek glede na leto 2010. Protokol je načrtoval 593.071,00 EUR v ta namen, veljavni proračun konec leta je znašal 533.071,00 EUR.

Pri načrtovanju sredstev na postavki 3005 – plače – je Protokol upošteval število zaposlenih, povprečno izplačano plačo na zaposlenega v letu 2010 ter predvideno število nadur za izplačilo (ki je odvisno od števila protokolarnih dogodkov izven delovnega časa). Na postavki za plače je bilo po načrtu za leto 2011 940.500 EUR, veljavni proračun konec leta je znašal 941.000,00 EUR.

Sredstva na postavki 2826 – Investicije in investicijsko vzdrževanje – so bila načrtovana v skladu z Načrtom nabav in gradenj Protokola za leto 2011 v višini 18.500 EUR. Protokol je z odobritvijo vlade svoj načrt v letu 2011 spremenil zaradi nakupa novega službenega vozila (po načinu »staro za staro«), saj so bili stroški popravil starega previsoki. S spremembo Načrta nabav in gradenj je Protokol s prerazporeditvijo sredstev povišal svoj načrt, konec leta je veljavni proračun na postavki 2826 znašal 33.132,12 EUR (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Za leto 2012 je bilo v finančnem načrtu Protokola za 1.804.903 EUR sredstev. Načrt je temeljil na porabi sredstev preteklih let, načrtu nabav in gradenj, kadrovskem načrtu ter spoštovanju varčevalnih ukrepov. Veljavni proračun se je z rebalansom (prvim potrjenim razrezom) v mesecu maju 2012 znižal na 1.499.356 EUR, po dodatnem znižanju v mesecu avgustu pa na 1.485.385,00 EUR.

Na proračunski postavki 3329 mora Protokol načrtovati materialne stroške za celo leto. Kazalec, na katerem je temeljil izračun za leto 2012, je bil 1% znižanje materialnih stroškov na zaposlenega glede na leto 2011. Protokol je v luči varčevalnih ukrepov ter na podlagi porabe preteklih let za leto 2012 v letu 2010 načrtoval materialne stroške v skupni višini 184.000,00 EUR, v letu 2011 146.999,00 EUR, v marcu 2012 na 125.000, EUR. Z rebalansom in dodatnim znižanjem v avgustu se je višina sredstev znižala na 124.809,00 EUR.

Načrtovanje na proračunski postavki 3653 – Drugi odhodki za delo na drugih področjih – je temeljilo na kazalcu, ki je veleval, da mora Protokol v letu 2012 doseči 1% znižanje stroškov na protokolarni dogodek glede na leto 2011. Protokol je v letu 2010 za leto 2012 načrtoval 667.482,00 EUR ter v letu 2011 in marcu 2012 528.872,00 EUR v ta namen. Po rebalansu in dodatnem znižanju v mesecu avgustu 2012 se je znesek znižal na 413.578,00 EUR.

Pri načrtovanju sredstev na postavki 3005 – plače – je Protokol ob upoštevanju vseh varčevalnih ukrepov upošteval tudi število zaposlenih, povprečno izplačano plačo na zaposlenega v letu 2010 ter predvideno število nadur za izplačilo (ki je odvisno od števila protokolarnih dogodkov izven delovnega časa). Na postavki za plače je bilo po načrtu za

leto 2012 v letu 2010 934.900 EUR, v letu 2011 962.200,00 EUR, marca 2012 978.000,00 EUR ter po rebalansu v maju in dodatnem znižanju v avgustu 2012 926.998,00 EUR.

Sredstva na postavki 2826 – Investicije in investicijsko vzdrževanje – so bila načrtovana v skladu z Načrtom nabav in gradenj Protokola za leto 2012 v višini 20.000,00 EUR, znesek je ostal nespremenjen (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Tabela 6: Načrt 2012

PRORAČUNSKA POSTAVKA	REALIZACIJA 2011 v EUR	Sprejeti proračun (v letu 2010) v EUR	NAČRT 2012 (priprava sept. 2011) v EUR	Načrt 2012 (marec 2012) v EUR
2826 Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov	32.968,66	20.000,00	5.400,00	20.000,00
3005 Plače	973.257,19	934.900,00	962.200,00	978.000,00
3329 Materialni stroški	124.299,00	184.000,00	146.999,00	125.000,00
3653 Drugi odhodki za delo na drugih področjih	429.558,32	667.482,00	528.872,00	528.872,00
Skupaj	1.560.083,17	1.806.382,00	1.643.471,00	1.651.872,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Primer dejanskega prikaza predloga finančnega načrta, vnesenega v aplikacijo SAPPRA, je prikazan v spodnji tabeli.

Tabela 7: Primer predloga finančnega načrta Protokola

Ministrstvo za finance

Priprava proračuna 2011, 2012

Predlog finančnega načrta

Obrazec 2: Odhodki in drugi izdatki proračuna

BLC / PO / PG / PPG / PP / K6	OBR3,L2010 EUR	OBR3,L2011 EUR	OBR3,L2012 EUR	REB2010 EUR	SP2011 EUR
A Bilanca odhodkov	18.500	1.709.071	1.811.982	1.758.571	1.967.800
14 UPRAVLJANJE SISTEMOV JAVNE UPRAVE	18.500	1.709.071	1.811.982	1.758.571	1.967.800
1403 Urejanje sistema, podporne dejavnosti in administracija na področju upravljanja sistemov javne uprave	18.500	1.709.071	1.811.982	1.758.571	1.967.800
140301 Urejanje sistema, podporne dejavnosti in administracija na področju upravljanja sistemov javne uprave	18.500	1.709.071	1.811.982	1.758.571	1.967.800
2826 Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov	18.500	18.500	20.000	18.500	15.800
420200 Nakup pisarniškega pohištva	3.522	0	0	3.522	0
420201 Nakup pisarniške opreme	5.401	2.000	2.000	5.401	4.000
420202 Nakup strojne računalniške opreme	2.188	4.000	6.000	2.188	4.000
420224 Nakup opreme za tiskanje in razmnoževanje	0	8.000	7.500	0	5.000
420238 Nakup telekomunikacijske opreme	1.630	2.000	2.500	1.630	2.314
420299 Nakup druge opreme in napeljav	264	2.500	2.000	264	486
420703 Nakup licenčne programske opreme	5.495	0	0	5.495	0
3005 Plače	0	940.500	940.500	990.000	1.148.300
400000 Osnovne plače	0	628.620	628.620	655.308	727.840
400001 Dodatek za delovno dobo in dodatek za stalnost	0	27.798	27.798	28.744	36.300
400002 Dodatki za delo v posebnih pogojih	0	22.359	22.359	23.662	12.100
400003 Položajni dodatek	0	4.329	4.329	4.762	6.600
400004 Drugi dodatki	0	2.606	2.606	2.696	4.400
400100 Regres za letni dopust	0	17.750	17.749	18.684	23.100
400200 Dodatki za ločeno življenje	0	3.560	3.560	3.748	5.500
400202 Povračilo stroškov prehrane med delom	0	20.115	20.115	21.041	26.400

400203 Povračilo stroškov prevoza na delo in iz dela	0	21.765	21.765	22.980	26.400
400302 Sredstva za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela pri opravljanju rednih delovnih nalog	0	8.378	8.377	8.840	25.300
400400 Sredstva za nadurno delo	0	54.615	54.615	64.030	88.000
400900 Jubilejne nagrade	0	0	0	1.000	0
401001 Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	0	65.862	65.862	70.137	85.000
401100 Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	0	48.191	48.191	49.209	62.000
401101 Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	0	3.893	3.893	3.976	5.500
401200 Prispevek za zaposlovanje	0	440	440	450	660
401300 Prispevek za starševsko varstvo	0	735	735	750	1.100
401500 Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	0	9.484	9.486	9.983	12.100
402003 Založniške in tiskarske storitve ter stroški fotokopiranja	0	0	0	0	0
3329 Materialni stroški	0	157.000	184.000	157.000	149.514
402000 Pisarniški material in storitve	0	15.857	18.182	15.855	9.000
402004 Časopisi, revije, knjige in strokovna literatura	0	4.000	4.587	3.047	6.000
402009 Izdatki za reprezentanco	0	1.000	1.147	1.000	7.000
402099 Drugi splošni material in storitve	0	7.099	11.261	4.168	5.000
402108 Drobní inventar	0	1.086	1.245	1.086	2.100
402111 Zdravniški pregledi zaposlenih in drugih upravičencev	0	1.500	2.553	0	0
402199 Drugi posebni materiali in storitve	0	186	213	560	0
402205 Telefon, faks, elektronska pošta	0	63.086	72.348	63.086	40.814
402206 Poštnina in kurirske storitve	0	3.469	3.978	4.469	8.000
402300 Goriva in maziva za prevozna sredstva	0	9.000	10.321	8.793	9.000
402301 Vzdrževanje in popravila vozil	0	9.287	10.650	4.113	13.000
402304 Pristojbine za registracijo vozil	0	1.000	1.000	1.000	500
402305 Zavarovalne premije za motorna vozila	0	1.466	1.681	1.466	2.000
402306 Stroški nakupa vinjet in urbane	0	380	436	380	0
402399 Drugi prevozni in transportni stroški	0	1.485	1.703	2.000	2.500
402400 Dnevnice za službena potovanja v državi	0	200	229	200	500
402401 Hotelske in restavracijske storitve v državi	0	1.090	1.250	1.090	5.500
402404 Hotelske in restavracijske storitve v tujini	0	0	0	0	1.000
402405 Stroški prevoza v tujini	0	0	0	0	1.000
402500 Tekoče vzdrževanje poslovnih objektov	0	1.500	1.720	9.377	0
402510 Tekoče vzdrževanje komunikacijske opreme	0	606	695	606	1.000
402511 Tekoče vzdrževanje druge opreme	0	2.251	2.581	2.251	3.000
402512 Zavarovalne premije za opremo	0	200	229	0	0
402514 Tekoče vzdrževanje licenčne programske opreme	0	9.082	10.415	9.082	3.500
402515 Tekoče vzdrževanje strojne računalniške opreme	0	388	445	388	500
402516 Tekoče vzdrževanje operativnega informacijskega okolja	0	0	0	0	9.500
402599 Drugi izdatki za tekoče vzdrževanje in zavarovanje	0	0	0	0	1.000
402602 Najemnine in zakupnine za garaže in parkirne prostore	0	4.440	5.092	4.440	4.500
402605 Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	0	570	654	570	1.000
402607 Najem programske računalniške opreme	0	2.436	2.793	2.436	1.500
402608 Najem komunikacijske opreme in podatkovnih vodov	0	469	538	470	500
402699 Druge najemnine, zakupnine in licenčnine	0	0	0	0	100
402907 Izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih	0	5.192	5.954	5.192	0
402940 Prispevki za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov po ZZRZL	0	5.462	6.264	5.462	5.000
402999 Drugi operativni odhodki	0	3.213	3.836	4.413	5.500
3653 Drugi odhodki za delo na drugih področjih	0	593.071	667.482	593.071	654.186
402003 Založniške in tiskarske storitve ter stroški fotokopiranja	0	43.216	48.034	55.860	87.901
402005 Stroški prevajalskih storitev	0	1.930	2.145	1.959	5.500
402009 Izdatki za reprezentanco	0	37.956	42.222	44.261	32.780
402099 Drugi splošni material in storitve	0	28.355	35.668	33.489	29.695
402112 Protokolarna darila, promocijski ogledi, organizacije proslav in podobne storitve	0	193.940	220.000	176.207	0
402199 Drugi posebni materiali in storitve	0	28.530	31.711	10.501	237.174
402399 Drugi prevozni in transportni stroški	0	14.430	16.039	14.430	0
402400 Dnevnice za službena potovanja v državi	0	2.186	2.430	2.186	1.793
402401 Hotelske in restavracijske storitve v državi	0	160	178	1.160	1.298
402402 Stroški prevoza v državi	0	28.416	31.584	28.416	16.000
402403 Dnevnice za službena potovanja v tujini	0	11.870	13.193	11.870	10.615
402404 Hotelske in restavracijske storitve v tujini	0	39.629	43.714	39.329	38.000
402405 Stroški prevoza v tujini	0	83.766	93.106	93.766	86.570
402600 Najemnine in zakupnine za poslovne objekte	0	0	0	10.949	0
402901 Plačila avtorskih honorarjev	0	1.350	1.501	1.350	3.300
402902 Plačila po podjemnih pogodbah	0	1.644	1.827	1.644	15.800
402903 Plačila za delo preko študentskega servisa	0	69.217	76.934	59.219	53.400
402912 Posebni davek na določene prejeme	0	0	0	0	3.000

402923 Druge članarine	0	526	584	526	0
402938 Prejemki zunanjih sodelavcev	0	0	0	0	10.000
402999 Drugi operativni odhodki	0	5.950	6.612	5.949	21.360

Vir: spletna aplikacija SAPPrA (2011).

4.3 IZVRŠEVANJE PRORAČUNA PROTOKOLA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Z UPOŠTEVANJEM VARČEVALNIH UKREPOV IN REBALANSOM PRORAČUNA

S sprejemanjem večine obveznosti v mesecu decembru tekočega leta se prične izvrševanje proračuna za prihodnje leto. V nadaljevanju je prikazana realizacija oziroma poraba sredstev po posameznih letih ter posameznih ukrepih.

Tabela 8: Proračun 2009

Proračunska postavka	Načrt 2009 v EUR	Sprejeti proračun za 2009 v EUR	Veljavni proračun za 2009 v EUR	Realizacija v 2009 v EUR
3329 – materialni stroški	140.200,00	158.000,00	192.274,93	192.199,93
3653 – drugi odhodki	537.497,00	542.746,33	476.133,37	455.511,59
3005 – plače	827.094,00	1.191.216,00	1.153.195,29	1.112.375,56
2826 – investicije	35.000	19.000,00	19.000,00	18.927,08
5430 – državne proslave	960.492,00	219.420,67	215.780,70	215.780,70
SKUPAJ	2.500.283,00	2.130.383,00	2.056.384,29	1.994.794,86

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Glede na načrtovana sredstva in realizacijo prejšnjih let je Protokol že konec januarja 2009 kljub uvedenim varčevalnim ukrepom predvideval primanjkljaj na svojih postavkah, predvsem na PP 3653 – drugi odhodki za delo na drugih področjih. Načrt na PP3653 je za leto 2009 znašal 537.497,00 EUR.

Razlog za povečano realizacijo na PP 3653 – drugi odhodki za delo na drugih področjih – v letu 2008 je v povečanem številu protokolarnih dogodkov. Glede na leto 2006 in 2007 se je v letu 2008 število vseh protokolarnih dogodkov povečalo za skoraj 50 %, kar je posledično pomenilo tudi višje stroške za Protokol. Glede na trend protokolarnih dogodkov, predvsem predsednika Republike Slovenije, je Protokol pričakoval povečano število le-teh tudi v letu 2009.

Protokol je na področju protokolarnih dogodkov, ki povzročajo stroške na postavki 3653 - drugi odhodki za delo na drugih področjih – uvedel vrsto varčevalnih ukrepov: poraba zaloge daril, zmanjšanje porabe cvetja, zmanjšano število študentov, večja pozornost na zastave, peresa, mape, zmanjšanje dela po podjemnih pogodbah, znižanje stroškov tiskarskih storitev (kuverte, jedilniki, vabila in programske knjižice, ki jih oblikuje, naroča in plača Protokol, ki nato izstavi refundacijske zahteve uradom).

Z uvedbo zgoraj naštetih varčevalnih ukrepov je bila konec leta realizacija po proračunskih postavkah sledeča:

Tabela 9: Poraba 2009 po postavkah

Postavka	Realizacija v 2009 v EUR
3329 – materialni stroški	192.199,93
3653 – drugi odhodki	455.511,59
3005 – plače	1.112.375,56
2826 – investicije	18.927,08
5430 – državne proslave	215.780,70
SKUPAJ	1.994.794,86

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Konec leta je proračun Protokola znašal 2.056.384,29 EUR, se pravi, da je bila realizacija (1.994.794,86 EUR) 93,64 % veljavnega proračuna.

Za leto 2010 je bilo prvotno Protokolu s proračunom dodeljenih 1.802.500,00 EUR, kot je prikazano v tabeli 10 (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Tabela 10: Proračun 2010

Proračunska postavka	Načrt 2010	Sprejeti proračun za 2010 v EUR	Veljavni proračun za 2010 v EUR	Realizacija v 2010 v EUR
3329 – materialni stroški	157.000,00	157.000,00	157.000,00	136.657,91
3653 – drugi odhodki	534.118,00	593.071,00	589.692,55	504.371,38
3005 – plače	1.092.882,00	990.000,00	990.000,00	987.856,87
2826 – investicije	18.500,00	18.500,00	21.878,45	21.878,45
SKUPAJ	1.802.500,00	1.758.571,00	1.758.571,00	1.650.764,61

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Realizacija na postavki 3329 – materialni stroški – je bila po večini v skladu z načrtovano, vendar je zaradi upoštevanja varčevalnih ukrepov (po sklepu vlade št. 41003-3/2009/44 iz leta 2009) prišlo do odstopanj med veljavnim proračunom in realizacijo.

Kljub nekaterim neplačanim obveznostim je bil konec leta na postavki 3653 ostanek sredstev. Ta se je nanašal na vračilo sredstev neposrednih proračunskih uporabnikov, ki jim je Protokol med leto izstavil zahtevke za refundacijo, sredstva pa so bila vrnjena po zaključku pošiljanja odredb na ministrstvo za finance (leta 2010 je bil to 7. december). Razlog za ostanek sredstev oziroma odstopanja med veljavnim proračunom in realizacijo je, da je Protokol upošteval varčevalne ukrepe (po sklepu vlade št. 41003-3/2009/44 iz leta 2009).

Realizacija sredstev na postavki plač (3005) v letu 2010 je bila 99,78% glede na sprejeti in veljavni proračun, kar pomeni, da je bila v skladu z višino načrtovanih sredstev.

Poraba sredstev na postavki investicij (2826) odstopa od načrta zaradi nakupa »varnega« računalnika in ekrana za dostop do tajnih dokumentov. Realizacija je bila 100% glede na veljavni proračun, ki pa je od sprejetega odstopal za 18,26 %.

Po rebalansu je bil veljavni proračun Protokola za leto 2010 znižan na 1.758.571 EUR (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Proračun za leto 2011, ki je bil sprejet septembra 2010, je znašal 1.709.071,00 EUR, konec leta je bil sprejeti proračun (po rebalansu) 1.643.471,00 EUR ter po znižanju za državno dokapitalizacijo Adrie Airways 1.612.961,97 EUR (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Tabela 11: Proračun 2011

Proračunska postavka	Načrt 2011 v EUR	Sprejeti proračun za 2011 v EUR	Veljavni proračun za 2011 v EUR	Realizacija v 2011 v EUR
3329 – materialni stroški	1.411.771,00	150.000,00	131.332,46	124.299,00
3653 – drugi odhodki	496.200,00	533.071,00	470.316,78	429.558,32
3005 – plače	941.900,00	941.900,00	974.580,61	973.257,19
2826 – investicije	16.800,00	18.500,00	33.132,12	32.968,66
9690 – stvarno premoženje	0,00	0,00	3.660,00	3.600,00
SKUPAJ		1.643.471,00	1.612.961,97	1.537.624,38

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Vlada RS je na svoji seji v juniju 2011 sprejela sklepe, ki so bili okvir za pripravo rebalansa državnega proračuna za leto 2011. Ministrstvo za finance je pripravilo Navodilo za pripravo rebalansa proračuna za 2011. Rebalans proračuna za leto 2011 je znižal tudi finančni načrt Protokola RS, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Tabela 12: Razrez rebalansa proračuna 2011

POSTAVKA	NAČRTOVANA SREDSTVA 2011 – REBALANS v EUR
3005 – plače	941.900,00
3329 – materialni stroški	150.000,00
3653 – protokolarni stroški	533.071,00
2826 – investicije	18.500,00
SKUPAJ	1.643.471,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

V oktobru 2011 je v Protokolu RS prišlo do dodatnega znižanja načrtovanih sredstev, in sicer zaradi zagotavljanja prestrukturiranja nacionalne letalske družbe Adrie Airways. Ta

se je namreč znašla v finančnem stanju, ki je zahtevalo nujne sanacijske ukrepe, sicer bi družbi grozil stečaj in izguba operativne licence³. Za prestrukturiranje Adrie je morala Vlada RS zagotoviti finančna sredstva v višini 49.500.000,00 EUR, kar je pomenilo znižanje finančnega načrta Protokola RS v višini 46.799,50 EUR. Znižanje je podrobno razvidno iz tabele 13.

Tabela 13: Višina sredstev proračuna po dokapitalizaciji Adrie Airways – oktober 2011

POSTAVKA	NAČRTOVANA SREDSTVA 2011
3005 – plače	941.900,00
3329 - materialni stroški	141.771,00
3653 - protokolarni stroški	496.200,00
2826 – investicije	16.800,00
SKUPAJ	1.596.671,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

V letu 2011 je Protokol uporabljal sredstva v skladu s svojim namenom delovanja v okviru svojega finančnega načrta. Glede na to, da so mu bila sredstva skozi celotno pripravo proračuna, sprememb priprave proračuna in s številnimi limiti oziroma razrezi nižana, je moral še bolj racionalno uporabljati svoja sredstva. Iz vseh zgornjih tabel je razvidno, da so se načrtovana sredstva Protokola, ki so jih pripravili glede na cilje in kazalnike, zelo znižala, in sicer za 562.912,83 EUR – od prvotnega predloga, ki je znašal 2.123.000,00 EUR (julija 2009), do dejanske realizacije proračuna⁴, ki je predstavljen v tabeli 14 in je znašal 1.560.083,17 EUR.

Tabela 14: Realizacija proračuna za leto 2011

POSTAVKA	REALIZACIJA V 2011 V EUR
3005 – plače	973.257,19
3329 – materialni stroški	124.299,00
3653 – protokolarni stroški	429.558,32
2826 – investicije	32.968,66
SKUPAJ	1.560.083,17

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Protokol je pri izvrševanju proračuna upošteval številne varčevalne ukrepe, ne da bi bila pri tem ogrožena strokovna in uspešna izvedba protokolarnih dogodkov. V nadaljevanju je za lažjo predstavbo prikazanih in opisanih nekaj področij znižanj stroškov ter prikaz višine sredstev, ki so bila z rebalansom odvzeta Protokolu, kar je pomenilo, da je bilo potrebno stroške poslovanja še dodatno znižati.

³ Dopis ministrstva za finance št. 410-21/2010/91-0142534 z dne 5. 10. 2011, gradivo pridobljeno v Protokolu RS.

⁴ Z 31. 12. 2011 se je zaključilo izvrševanje proračuna za leto 2011. Proračunski uporabniki morajo do konca marca prihodnjega leta pripraviti zaključni račun proračuna, kjer je navedena realizacija sredstev ter obrazložitev, ali so bili načrtani cilji ob pripravi proračuna izpolnjeni, oziroma zakaj je prišlo do odstopanj.

V letu 2009 je bilo določeno 1% znižanje glede na realizacijo iz 2008, v letu 2010 je bilo določeno 1% znižanje glede na leto 2009, v letu 2011 5% znižanje glede na 2010, za leto 2012 pa je določeno znižanje na postavki plač za 5 %. Z uveljavitvijo Zakona za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) (Ur. list št. 40/12 in 55/12) je končna vrednost za leto 2012 znašala 8 % ob upoštevanju odprave plačnih nesorazmerij.

Tabela 15: Realizacija postavke plač v letih 2008–2012

	LETNA REALIZACIJA V EUR	REALIZACIJA JAN–JUN V EUR
2008	1.204.583,16	589.596,02
2009	1.112.375,56	607.887,23
2010	987.856,00	494.797,08
2011	973.257,19	489.752,10
2012		489.423,38

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Iz tabele 15 je razvidno, da je Protokol realiziral direktive vlade glede znižanja na področju plač v skoraj vseh letih, razen v letu 2011. Zniževanja obsega plač v višini 5 % glede na leto 2010 Protokolu ni uspelo uresničiti, in sicer zaradi zaposlitve javnih uslužbenk, ki sta bili začasno premeščeni v druge organe državne uprave s pravico vrnitve.

V okviru ukrepa za zmanjšanje stroškov materialno-tehničnih pogojev za delovanje organov je Protokol v skladu z Uredbo o reprezentanci (Ur. list. RS, št. 35/2009 in 38/2009) omejil stroške reprezentance. V letu 2009 je stroške znižal za 59,45 %, v letu 2010 za 98,01 %, v letu 2011 pa za 97,59 % glede na leto 2008.

Tabela 16: Znižanje stroškov reprezentance

leto	2008	2009	2010	2011
strošek v EUR	10.368,62	4.204,75	206,80	249,65
znižanje glede na 2008 v %		59,45	98,01	97,59

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini (Ur. list. RS, št 38/94, 63/1994, 30/09 in 51/12), ki pravi, da se za službena potovanja v tujino uporabi le redna linija in se le v izjemnih primerih najame letalo, je Protokol striktno upošteval. Zaposleni so na službene poti leteli z najetimi letali le, če so bile to želje uradov, s katerimi sodeluje.

Protokol je v že leta 2006 v skladu z Uredbo o uporabi službenih telefonov in storitvah mobilne telefonije v organih državne uprave (Ur. list. RS, št. 106/06 in 63/09) strogo upošteval predpisane omejitve, kar pomeni, da so zaposleni vedno komunicirali v obsegu dodeljenih limitov porabe na službenih telefonih. V primeru, da so zaposleni predpisani

znesek prekoračili, se jim je prekoračitev na podlagi sklepa šefinje Protokola trgala od plače, razen če je bila prekoračitev posledica večdnevni službenih poti v tujini. V tem primeru se jim je prekoračitev odobrila s sklepom.

V letu 2012 je Protokol uvedel uporabo TravelSIM predplačniških kartic, ki so poleg manjšega števila protokolarnih dogodkov predsednika vlade v januarju in februarju bistveno znižale stroške mobilnega komuniciranja in sicer za 69,09 %. Finančni učinek je bil 12.056,30 EUR (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Tabela 17: Primerjava stroškov mobilne telefonije v obdobju januar–junij za 2011 in 2012

OBDOBJE JAN–JUN	ZNESEK V EUR	RAZLIKA V %
2011	17.464,98	/
2012	5.408,68	69,03

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

V skladu z Uredbo o uporabi službenih avtomobilov v organih državne uprave (Ur. list, št. 60/99, in 62/06) je edini upravičenec stalne uporabe službenega avtomobila šefinja Protokola. V skladu s Sklepom o Generalnem sekretariatu Vlade Republike Slovenije (Ur. list, št. 8/01, 25/10) ta zagotavlja storitve avtomobilskega prevoza. V kolikor zaradi zasedenosti prevoza ne more opraviti, lahko ministrstva, kabinet predsednika vlade (KPV) in vladne službe naročijo prevoz pri zunanjem izvajalcu prevozov. Te prevoze Protokol uporablja le izjemoma – ob protokolarnih dogodkih, ko morajo biti zaposleni prisotni tokom celotnega programa skupaj z predstavniki države, za katere je po Sklepu o določitvi protokolarnih pravil dolžan skrbeti Protokol. V ostalih primerih pa uslužbenci uporabljajo službena vozila.

Vlada je naložila ministrstvom in vladnim službam, da pri načrtovanju dogodkov v državi prednostno uporabijo storitve Javnega gospodarskega zavoda za protokolarne storitve RS (v nadaljevanj JGZ Brdo). To vključuje gostinske storitve, nočitve ter najem prostorov. Za Protokol je bila to praksa že pred uvedbo varčevalnih ukrepov, saj je poleg gospodarnega ravnanja s proračunskimi sredstvi pomembna tudi strokovna izvedba storitev, ki jih je JGZ Brdo vedno nudil. Hkrati je vlada tako JGZ Brdu kot drugim izvajalcem gostinskih storitev naložila, da zaradi uvedbe varčevalnih ukrepov pripravijo predlog sprememb cenika svojih storitev.

V istem sklepu (št. 41003-3/2009/44) je vlada odločila tudi, da se stroški državnih proslav zmanjšajo za 20 % in da se namesto najemanja prostorov, če je to mogoče, uporabijo prostori kongresno-protokolarnega centra na Brdu pri Kranju, vendar to glede na vrsto in namen proslav ni bilo izvedljivo.

4.3.1 REBALANS

Protokolu Vlade RS je bilo s proračunom za leto 2009 dodeljenih 2.500.283,00 EUR. S prvim sprejetim rebalansom proračuna za leto 2009 se je v mesecu aprilu ta znesek znižal na 2.210.383,00 EUR (11,59 % glede na sprejeti proračun), z drugim rebalansom, junija 2009, pa na 2.130.383,00 EUR (kar je pomenilo 14,79% znižanje glede na prvotno sprejeti proračun), kot je prikazano v spodnji tabeli.

Tabela 18: Rebalans in Rebalans I 2009

	PRORAČUNSKA POSTAVKA	SPREJETI PRORAČUN 2009 V EUR	REBALANS V EUR	REBALANS I V EUR
2826	Investicije in investicijsko vzdrževanje	35.000,00	35.000,00	19.000,00
3653	Drugi odhodki za delo na drugih področjih	537.497,00	623.497,00	542.746,00
3005	Plače	827.094,00	1.191.216,00	1.191.216,00
5430	Državne proslave	960.492,00	220.470,00	219.421,00
3329	Materialni stroški	140.200,00	140.200,00	158.000,00
	SKUPAJ	2.500.283,00	2.210.383,00	2.130.383,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Zgornja tabela prikazuje spremembo dodeljenih zneskov po posameznih postavkah od sprejetega proračuna za leto 2009 do drugega rebalansa v istem letu, rebalansa I. Pri pripravi prvega rebalansa je Protokol glede na porabo preteklih let pričakoval primanjkljaj na postavkah za plače (3005) in protokolarne stroške (3653), zato je povečal sredstva na omenjenih postavkah. Sredstva na postavki državnih proslav (5430) so bila znižana na dejansko realizacijo, saj so bile pravice porabe za omenjeno postavko prenesene na ministrstvo za kulturo. Pri pripravi drugega rebalansa (rebalans I) je bilo že razvidno, da bo realizacija z upoštevanjem varčevalnih ukrepov konec leta na postavki 3653 mnogo nižja, kot je Protokol sprva predvideval. Hkrati je bilo razvidno, da bo realizacija na postavki materialnih stroškov (3329) višja, kot je bilo sprva načrtovano. Zato je svoj finančni načrt spremenil tako, da je na postavki 3653 načrt znižal ter ga povišal na postavki 3329. Zaradi dodatnih varčevalnih ukrepov je Protokol ob pripravi predloga rebalansa proračuna investicije na proračunski postavki 2826 znižal za 16.000,00 EUR. Ob pripravi rebalansa je tako na postavki obdržal sredstva samo za nakup najnujnejše opreme, ki je bila potrebna za nemoteno delovanje (računalniki, monitorji, licence za Microsoft Office ter uvedba aplikacije SPIS⁵).

V letu 2009 je Vlada RS prenesla izvedbo in financiranje državnih proslav na ministrstvo za kulturo, ki je namesto Protokola postalo tudi nosilec proračunske postavke 5430, namenjene za financiranje državnih proslav, kar je pomenilo tudi prenos nerealiziranih pravic porabe v višini 654.022 EUR (interno gradivo Protokola RS, 2012).

⁵ Aplikacija SPIS 4 je modularno zasnovana aplikacija in predstavlja ogrodje elektronskega poslovanja organa javne uprave (Center Vlade RS za informatiko, 2012)

Protokolu Vlade RS je bilo s proračunom za leto 2010 dodeljenih 1.802.500,00 EUR. Ta znesek se je s sprejemom rebalansa proračuna za leto 2010 znižal na 1.758.571,00 EUR (kar je pomenilo 2,43% znižanje glede na sprejeti proračun), kot je prikazano v spodnji tabeli.

Tabela 19: Rebalans 2010

	PRORAČUNSKA POSTAVKA	SPREJETI PRORAČUN ZA 2010 V EUR	REBALANS V EUR
2826	Investicije in investicijsko vzdrževanje	18.500,00	18.500,00
3653	Drugi odhodki za delo na drugih področjih	534.118,00	593.071,00
3005	Plače	1.092.882,00	990.000,00
3329	Materialni stroški	157.000,00	157.000,00
	SKUPAJ	1.802.500,00	1.758.571,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Zgornja tabela prikazuje znižanje finančnega načrta na postavki plač in zvišanje na postavki, iz katere Protokol krije protokolarne stroške ob rebalansu. Razlog za spremembo je bil poleg navodil ob rebalansu predvideni primanjkljaj na postavki 3653.

Sprejeti proračun za leto 2011 je za Protokol znašal 1.709.071,00 EUR. Ta znesek se je s sprejemom rebalansa proračuna za leto 2011 znižal na 1.643.471,00 EUR (kar je pomenilo 3,84% znižanje glede na sprejeti proračun), kot je prikazano v spodnji tabeli.

Tabela 20: Rebalans 2011

	PRORAČUNSKA POSTAVKA	SPREJETI PRORAČUN 2011 V EUR	REBALANS V EUR
2826	Investicije in investicijsko vzdrževanje	18.500,00	18.500,00
3653	Drugi odhodki za delo na drugih področjih	593.071,00	533.071,00
3005	Plače	940.500,00	941.900,00
3329	Materialni stroški	157.000,00	150.000,00
	SKUPAJ	1.709.071,00	1.643.471,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Zaradi stopnjevanja finančne krize in napovedi predčasnih volitev v državni zbor v letu 2011 državni proračun za leto 2012 ni bil sprejet v mesecu oktobru 2011, temveč je kljub pripravam proračunskih uporabnikov, ki so v rokih oddali svoje finančne načrte v skladu z navodili, obveljal proračun za leto 2012, ki je bil sprejet leta 2010.

Proračun za Protokol za leto 2012 je bil leta 2010 sprejet v višini 1.806.382,00 EUR. Priprava rebalansa proračuna za leto 2012 se je pričela po nastopu nove vlade v mesecu februarju 2012, prevzemanje novih obveznosti v breme proračuna pa je bilo s sklepom vlade zadržano do sprejema rebalansa proračuna.

Rebalans proračuna za leto 2012 je pomenil 8,77% znižanje glede na rebalans 2011, kot je prikazano v spodnji tabeli.

Tabela 21: Rebalans maj 2012

	PRORAČUNSKA POSTAVKA	REBALANS 2011 V EUR	REBALANS 2012 V EUR	ZNIŽANJE V %
2826	Investicije in investicijsko vzdrževanje	18.500,00	20.000,00	-8,11
3329	Materialni stroški	150.000,00	124.809,00	16,79
3653	Drugi odhodki za delo na drugih področjih	533.071,00	449.549,00	15,67
3005	Plače	941.900,00	904.998,00	3,92
	SKUPAJ	1.643.471,00	1.499.356,00	8,77

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

V mesecu avgustu je moral Protokol zaradi dodatnih rezov proračuna ponovno znižati svoj finančni načrt in hkrati zagotoviti sredstva za kritje primanjkljaja na postavki plač iz druge postavke, in sicer 3653 – Drugi odhodki za delo na drugih področjih – in konta 4024 – izdatki za službena potovanja. Dodatno znižanje je prikazano v spodnji tabeli (interno gradivo Protokola RS, 2012).

Tabela 22: Znižanje – avgust 2012

	PRORAČUNSKA POSTAVKA	REBALANS 2012	ZNIŽANJE AVGUST 2012
2826	Investicije in investicijsko vzdrževanje	20.000,00	20.000,00
3329	Materialni stroški	124.809,00	124.809,00
3653	Drugi odhodki za delo na drugih področjih	449.549,00	413.578,00
3005	Plače	904.998,00	926.998,00
	SKUPAJ	1.499.356,00	1.485.385,00

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

4.3.2 ZAKON ZA URAVNOTEŽENJE JAVNIH FINANC

Zakon za uravnoteženje javnih financ (Ur. list RS, št. 40/12 in 55/12) (v nadaljevanju ZUJF) je državni zbor sprejel na seji 11. maja 2012, v veljavo pa je stopil dan po objavi v Uradnem listu, in sicer 31. maja 2012. Z namenom zagotovitve vzdržnih javnih financ ter zmanjšanja izdatkov proračuna ta zakon spreminja in dopolnjuje 39 zakonov z različnih področij.

Spodaj so opisana področja zakona, ki so najbolj vplivala na porabo sredstev v Protokolu.

Po ZUJF so se s 1. junijem 2012 osnovne plače javnih uslužbencev linearno znižale za 8 %. Istočasno sta se odpravili še tretja in četrta četrtina nesorazmerja v osnovnih plačah, ki sta preostali. Z odpravo plačnih nesorazmerij javni uslužbenci prejemajo osnovno plačo,

ki ustreza plačnemu razredu, dodeljenemu s pogodbo o zaposlitvi, in to brez odbitkov od polne vrednosti plačnega razreda.

Z upoštevanjem tega zakona so se zmanjšali izdatki Protokola iz naslova plač, saj so se osnovne plače zaposlenih v Protokolu znižale za 8 %, z upoštevanjem odprave nesorazmerij pa v povprečju za 4 %.

V obdobju od junija do avgusta 2012 se je strošek izplačanih plač zaposlenim v Protokolu znižal za 6,45 % glede na isto obdobje v letu 2011. Na letni ravni bi 6,45% znižanje izplačila plač pomenilo 64.137,65 EUR prihranka proračunskih sredstev glede na realizacijo 2011, ki je bila 973.257,19 EUR.

Tabela 23: Znižanje izplačila plač v obdobju junij–avgust v letih 2011 in 2012

PRORAČUNSKO LETO	IZPLAČILA JUNIJ V EUR	IZPLAČILA JULIJ V EUR	IZPLAČILA AVGUST V EUR	IZPLAČILA JUNIJ–AVGUST	IZPLAČILO V %
2011	79.385,00	78.828,51	81.105,14	239.318,65	100,00
2012	75.302,61	68.791,87	79.780,14	223.874,62	93,55
RAZLIKA 2011–2012	4.082,39	10.036,64	1.325,00	15.444,03	6,45

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Spodnja tabela prikazuje razliko med vrednostmi plačnih razredov plačne lestvice, veljavne pred uveljavitvijo zakona (na dan 1. januar 2012) in po uveljavitvi.

V skladu z ZUJF se je javnim uslužbencem za leti 2012 in 2013 progresivno, glede na plačni razred, znižala tudi višina regresa za letni dopust. V preteklih letih je le ta znašal 692,00 EUR bruto za vse. Za določitev višine regresa se je upošteval plačni razred, ki je zaposlenemu pripadal v mesecu pred izplačilom regresa.

V Protokolu se je s spremembo višine zneska regresa za letni dopust strošek izplačila regresa v letu 2012 glede na leto 2011 zmanjšal za 65,59 %.

Tabela 24: Izplačila regresa za letni dopust v letih 2011 in 2012

PRORAČUNSKO LETO	IZPLAČILA V EUR	IZPLAČILA V %
2011	19.376,00	100,00
2012	6.667,53	34,41
RAZLIKA 2011–2012	12.708,47	65,59

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Po 164. členu ZUJF se določbe od 164. do 181. člena, ki urejajo povračila stroškov v zvezi z delom in nekatere druge prejemke, uporabljajo do uveljavitve kolektivnih pogodb dejavnosti in poklicev, ki bodo sklenjene naknadno, po sprejetju tega zakona.

V 166. členu ZUJF določa znižanje regresa za prehrano med delom, in sicer s 3,93 na 3,52 EUR za delovni dan. Do regresa pa je upravičen tudi zaposleni, ki na podlagi zakona dela več kot štiri in manj kot osem ur, oziroma skrajšan delovni čas. Dodaten regres zaposlenemu pripada tudi v primeru, da je bil napoten na službeno potovanje, vendar mu dnevnic ne pripada. Dnevnic za službeno potovanje in regres za prehrano med delom se medsebojno izključujeta.

Spodnja tabela prikazuje razliko v višini regresa za prehrano med delom, ki je za Protokol v obdobju od junija do avgusta 2012 pomenila 1,53% prihranek pri izplačilu plač glede na isto obdobje v letu 2011.

Tabela 25: Znižanje izplačila regresa za prehrano med delom v obdobju junij-avgust v letih 2011 in 2012

PRORAČUNSKO LETO	IZPLAČILA JUNIJ V EUR	IZPLAČILA JULIJ V EUR	IZPLAČILA AVGUST V EUR	IZPLAČILA JUNIJ–AVGUST	IZPLAČILO V %
2011	1.727,00	1.685,96	1.739,21	5.152,17	100,00
2012	1.857,25	1.480,88	1.735,36	5.073,49	98,47
RAZLIKA 2011-2012	-130,25	205,08	3,85	78,68	1,53

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Po ZUJF se spreminja tudi določba o povračilu stroškov na delo in z dela. Po novem povračilo pripada zaposlenemu, glede na razdaljo od kraja bivališča do delovnega mesta, ki mora od uveljavitve tega zakona znašati več kot dva kilometra (prej je veljalo več kot en kilometer). Javni uslužbenci so v ta namen morali podati novo pisno izjavo, ki je vključevala naslov bivališča, kraj, od koder se dejansko vozijo na delo, razdaljo od bivališča do delovnega mesta (v kilometrih) ter razdaljo od kraja, od koder se dejansko vozijo na delo do delovnega mesta (v kilometrih). Resničnost navedenih podatkov nadzira delodajalec v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, oziroma ki ureja javne uslužbenke.

Stroški, ki so nastali na službenem potovanju, na katerega je delavec napoten s potnim nalogom, se zaposlenemu povrnejo. Za službeno potovanje se šteje potovanje, na katerega je zaposleni napoten, da opravi določeno nalogo, izven kraja, v katerem po pogodbi o zaposlitvi opravlja delo.

Po ZUJF se kot stroški na službenem potovanju štejejo: stroški javnega prevoza, dnevnic kot povračilo stroškov prehrane, kilometrina (za službena potovanja v državi) v višini 18 % neosvinčenega bencina – 95 oktanov na prevoženi kilometer (v kolikor je bila za službeno potovanje odobrena uporaba lastnega avtomobila), parkirna, stroški prenočevanja ter drugi stroški, ki so vezani na opravljanje nalog na službenem potovanju, ki jih mora zaposleni izkazati s predložitvijo računa.

Pred uvedbo ZUJF je v skladu z Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo (Ur. list, št. 140/06 in 76/08), dnevnic za službena potovanja v državi nad 12 do 24 ur znašala 21,39 EUR, nad 8 do 12 ur 10,68 EUR in dnevnic za službena potovanja nad 6 do vključno 8 ur 7,45 EUR (dnevnic nad 6 do vključno 8 ur se je izplačala zaposlenemu le, če se je službeno potovanje začelo ali končalo vsaj 2 uri pred ali po koncu delovnega časa).

Višina dnevnice za službena potovanja v državi po ZUJF znaša 16 EUR. Zaposleni je upravičen do dnevnice, v kolikor službeno potovanje traja več kot 12 ur. Višina dnevnice se glede na zagotovljeno prehrano na službeni poti zniža, in sicer za 20 %, če je imel zaposleni zagotovljen zajtrk in za 40 % za vsak obrok, če je imel zaposleni zagotovljeno kosilo ali večerjo s strani delodajalca, ali če je bila prehrana zagotovljena v ceni druge storitve (na primer nočitve).

V kolikor je zaposleni napoten na službeno potovanje v tujino, ima pravico do izplačila akontacije stroškov za potovanje na podlagi specifikacije predvidenih stroškov na službeni poti. Višino dnevnic za službena potovanja v tujino glede na stroške v posamezni državi ureja vlada z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Ur. list, št. 83/94 s spremembami).

Največji strošek službenih potovanj v Protokolu predstavljata strošek službenih prevozov, predvsem strošek letalskih prevozov in drugih prevozov v tujini ter strošek hotelskih storitev v tujini.

Stroški službenih potovanj so v Protokolu protokolarni stroški in kot taki zajeti znotraj proračunske postavke 3653 in konta 4024. V obdobju od leta 2009 do 2011 so prikazani v spodnji tabeli.

Tabela 26: Stroški službenih poti v Protokolu od leta 2009 do 2011

VRSTA STROŠKA	I. 2009 v EUR	I. 2010 v EUR	I. 2011 v EUR	SKUPAJ v EUR
prevozi v RS	18.085,60	30.667,29	9.554,81	145.519,46
prevozi v tujini	1.255,20	2.632,29	5.584,90	10.446,58
letalske vozovnice, letalski prevozi	73.296,03	74.678,72	83.058,05	485.702,42
hotelske in gost. storitve v tujini	19.923,17	44.268,13	35.910,53	164.095,68
hotelske in gost. storitve v RS	1.326,91	460,26	1.932,94	28.275,24
dnevnice za sl. potovanja v tujini	2.890,45	2.398,65	2.031,31	22.975,59
dnevnice za sl. potovanja v RS	10.992,79	14.374,50	9.862,26	77.947,41
SKUPAJ	127.770,15	169.479,84	147.934,80	934.962,38

Vir: interno gradivo Protokola RS (2012).

Višina stroškov službenih potovanj in višina vseh protokolarnih stroškov sta v Protokolu odvisni od števila in obsežnosti dogodkov uradov, za katere Protokol opravlja svoje storitve. V obdobju 2009–2011 so bili stroški službenih potovanj najvišji leta 2010, saj je bilo opravljenih 116 službenih poti v tujino s strani uslužbencev Protokola. Čeprav je bilo število opravljenih poti v tujino v letu 2009 večje (v letu 2009 je bilo opravljenih 124 in v letu 2011 84 poti v tujino), so bile poti v letu 2010 kompleksnejše, saj so bile na več poteh prisotne tudi gospodarske delegacije, zato je za takšne obiske predsednikov v tujino potrebna prisotnost večjega števila zaposlenih s strani Protokola.

Določbe od 183. do 188. člena ZUJF veljajo do vključno leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2,5 odstotka bruto domačega proizvoda.

Zakon predpisuje tudi omejitve zaposlovanja za nedoločen čas, razen s soglasjem Vlade RS v skladu s 183. členom ZUJF,, omejitev sklepanja avtorskih in podjemnih pogodb ter omejitev opravljanja dela študentov in dijakov za proračunske uporabnike, ki se financirajo izključno iz proračunskih sredstev (184. člen ZUJF). Te omejitve za Protokol predstavljajo resne težave, saj je že pred uveljavitvijo zakona problem pomanjkanja kadrov reševal z najemanjem študentov prek študentskega servisa.

Vlada RS je s Sklepom o spremembi Sklepa o določitvi protokolarnih pravil (Ur. list št. 6/12 in 23/12) odločila, da Generalni sekretariat Vlade RS in Protokol zagotavljata finančna, administrativno-tehnična in organizacijska opravila za delo koordinacijskega odbora za državne proslave. Finančni del se je v celoti prenesel na GSV, samo organizacijo ter izvedbo državnih proslav pa je ponovno prevzel Protokol. Ker pa mu iz tega naslova ni bilo dodeljeno nobeno dodatno delovno mesto, se je problem zaradi omejitve poslovanja in opravljanja dela prek študentskega servisa dodatno povečal.

5 REPUBLIKA ČRNA GORA IN VARČEVALNI UKREPI

V letih 2008 in 2009 je večina evropskih in svetovnih držav zapadla v finančno gospodarsko krizo, zato je vedno bolj pomembno zagotavljanje oziroma ohranjanje stabilnosti svetovnega monetarnega sistema. To z nadzorom, finančno in tehnično pomočjo uresničuje Mednarodni denarni sklad (v nadaljevanju MDS), ki ima 188 članic s celega sveta. Svojo finančno pomoč je na dan 15. 8. 2012 nudil 10 članicam, med njimi so tudi Italija, Grčija, Portugalska in Srbija. Statut MDS v 4. členu določa posvetovanja, med katerimi države članice predstavijo svoje politike, ki so pomembne za stabilnost tako njihovega kot tudi svetovnega gospodarstva. Po posvetovanju MDS javno objavi poročila in priporočila, ki so jih države dolžne upoštevati (MDS, 2012).

Črna gora je kot primerjava zanimiva, saj je bila tako kot Slovenija del Socialistične federativne republike Jugoslavije. Sedaj mora kot samostojna republika, pristopna članica Evropske unije in članica MDS, upoštevati tudi njuna pravila.

Mednarodni denarni sklad je na podlagi posvetovanj s predstavniki Črne gore, ki so potekala med 21. januarjem in 2. februarjem 2010, v marcu istega leta podal poročilo o vplivu svetovne krize na Črno goro in predlagal določene varčevalne ukrepe za blaženje posledic. Črni gori je MDS svetoval varčevanje tako v javnem kot zasebnem sektorju, ki naj vključuje tudi pokojninsko reformo in reformo trga dela, očitali so ji tudi nizke stopnje davkov in predlagali davčno reformo. Cilj predlaganih ukrepov je bilo znižanje državnega primanjkljaja na obvladujočo raven. V letih 2006–2008 je imela Črna gora močno gospodarsko rast, ki je bila med drugim posledica tujih neposrednih investicij⁶ po osamosvojitvi. V letu 2006 je bila gospodarska rast v Črni gori 8,6 % BDP, v letu 2007 je dosegla 10,70 % BDP, v letu 2008 6,90 % BDP, nato se je v letu 2009 spremenila v primanjkljaj in je znašala -5,70 % BDP. Poročilo MDS je napovedovalo ponovno gospodarsko rast Črni gori že v letu 2011, in sicer 4,50 % BDP (MDS, 2010). Posvetovanja MDS s predstavniki Črne gore so se ponavljala enkrat letno. Po poročilu s posvetovanja v maju 2012 je imela Črna gora že v letu 2010 in 2011 ponovno gospodarsko rast, in sicer 2,50 % BDP (MDS, 2012).

Poleg pokojninske reforme in reforme trga dela, ki ju bo morala Črna gora čim prej sprejeti, je možen varčevalni ukrep po podatkih Ministrstva za finance Črne gore tudi decentralizacija upravljanja, ki omogoča predstojnikom prenos pooblastil in odgovornosti na svoje podrejene. S tem naj bi dosegli večjo preudarnost in gospodarnost s strani podrejenih, pri opravljanju službenih dolžnosti in posredno manjše stroške upravljanja (Ministarstvo finansija Crne Gore, 2012, str. 68). Tu se poraja vprašanje, zakaj bi potrebovali toliko vodstvenega kadra, če se pooblastila in odgovornosti ter s tem tudi

⁶ »začetna vhodna tuja neposredna investicija je investicija nerezidenta v lastniški kapital nove ali obstoječe pravne osebe, registrirane v Republiki Sloveniji, če delež nerezidenta predstavlja najmanj 10 odstotkov lastniškega kapitala« 3. člen Uredbe o finančnih spodbudah za tuje neposredne investicije (Ur. list št. 11/07, 19/09 in 11/11)

dolžnosti in posledično delovne naloge prenašajo na podrejene? Glede na to, da je vsak zaposleni odgovoren za svoje delo in rezultate, gre v tem primeru lahko le za prenos odgovornosti ob morebitnih slabih končnih rezultatih in negativnih revizijskih poročilih in ne za izboljšanje kakovosti dela in varčevanje.

Glavni cilji Črne gore kot mnogih drugih držav, ki jih je finančna kriza prizadela, so poleg močnejšega gospodarstva nižji javni izdatki – rezi državnega proračuna.

5.1 PRORAČUN ČRNE GORE

Kljub temu, da Črna gora ni članica EU, uporablja evro kot uradno valuto od leta 2002. Proračun Republike Črne gore po zakonu o proračunu Črne gore za 2010 (Službeni list CG, št. 87/09) temelji na davčnih in nedavčnih prihodkih. Razdeljen je na tekoče odhodke (ki vključujejo financiranje neposrednih proračunskih uporabnikov), socialne transfere, transfere, namenjene organizacijam, posameznikom, nevladnim organizacijam in javnemu sektorju, ter investicijske odhodke.

Za leto 2010 je bil sprejet proračun v višini 1.425.963.634,38 EUR, ki se je kasneje zvišal na 1.425.963.634,46 EUR. Po vrstah odhodkov in ekonomskih klasifikacijah je proračun za leto 2010 prikazan v spodnji tabeli (Zakon o završnom računu budžeta Crne Gore za 2010. godinu, Službeni list CG, št. 59/11).

Tabela 27: Proračun Črne gore z realizacijo za leto 2010

VRSTA ODHODKA	SPREJETI PRORAČUN 2010 V EUR	VELJAVNI PRORAČUN 2010 V EUR	REALIZACIJA 2010 V EUR
TEKOČI ODHODKI	568.846.094,92	547.957.126,26	525.725.762,21
SOCIALNI TRANSFERI	406.504.496,73	423.611.510,73	423.148.492,50
TRANSFERI, NAMENJENI ORGANIZACIJAM, POSAMEZNIKOM, NEVLADNIM ORGANIZACIJAM IN JAVNEMU SEKTORJU	174.141.169,01	175.765.547,73	174.638.922,39
INVESTICIJSKI ODHODKI	133.983.146,99	133.151.237,72	82.622.248,76
POSOJILA IN KREDITI	4.256.000,00	4.081.000,00	4.074.638,38
ODPLAČILA DOLGOV	127.863.123,55	127.863.123,55	215.814.749,59
REZERVE	10.369.603,18	13.534.088,47	12.589.952,31
SKUPAJ	1.425.963.634,38	1.425.963.634,46	1.438.614.766,14

Vir: Vlada Crne Gore (2011).

Zgoraj prikazana razlika med sprejetim in veljavnim proračunom je posledica prerazporeditev sredstev, in sicer znižanje sredstev za tekoče odhodke in zvišanje sredstev za socialne transferje. Realizacija je bila konec leta višja tako od prvotnega finančnega načrta kot veljavnega proračuna. Glede na zgoraj prikazano je glavni razlog za to odplačilo dolgov v večjem obsegu, kot je bilo načrtovano, in sicer v višini 215.814.749,59 EUR namesto 127.863.123,55 EUR.

Za leto 2011 je bil sprejet proračun v višini 1.400.606.987,97 EUR, ki se je z kasneje znižal na 1.400.576.988,05 EUR. Po vrstah odhodkov in ekonomskih klasifikacijah je proračun za leto 2011 prikazan v spodnji tabeli (Vlada Crne gore, 2011).

Tabela 28: Proračun Črne gore z realizacijo za leto 2011

VRSTA ODHODKA	SPREJETI PRORAČUN 2011 V EUR	VELJAVNI PRORAČUN 2011 V EUR	REALIZACIJA 2011 V EUR
TEKOČI ODHODKI	630.582.133,02	609.997.836,71	621.510.542,13
SOCIALNI TRANSFERI	438.841.354,67	454.887.664,94	454.762.150,30
TRANSFERI, NAMENJENI ORGANIZACIJAM, POSAMEZNIKOM, NEVLADNIM ORGANIZACIJAM IN JAVNEMU SEKTORJU	85.048.216,97	88.214.833,72	87.914.180,15
INVESTICIJSKI ODHODKI	89.094.828,18	86.764.783,36	77.639.411,36
POSOJILA IN KREDITI	2.202.000,00	2.063.769,40	2.091.768,60
ODPLAČILA DOLGOV	146.838.455,13	146.838.455,13	195.876.619,38
REZERVE	8.000.000,00	11.809.644,79	11.789.476,78
SKUPAJ	1.400.606.987,97	1.400.576.988,05	1.451.584.148,70

Vir: Vlada Crne Gore (2012).

Glede na zgoraj prikazano majhno razliko med sprejetim in veljavnim proračunom je šlo ponovno bolj za prerazporeditev sredstev, in sicer znižanje tekočih odhodkov, ki vsebujejo stroške dela, materialne stroške, stroške vzdrževanja, stroške najemov, subvencije in druge odhodke za delo javnega sektorja. Finančni načrt za socialne transfere in organizacije, posameznike, nevladne organizacije in javni sektor se je zvišal, znižali so se tudi investicijski odhodki, poraba rezerv se je povečala.

Realizacija je bila konec leta višja tako od prvotnega finančnega načrta kot veljavnega proračuna, vendar je glede na pridobljene podatke glavni razlog za to odplačilo dolgov v večjem obsegu, kot je bilo s proračunom ali rebalansom načrtovano, in sicer 195.876.619,38 EUR namesto 146.838.455,13 EUR.

5.2 DRŽAVNI PROTOKOL ČRNE GORE

V Črni gori tako kot v Sloveniji delujeta dva protokola, ki sta financirana iz državnega proračuna, državni protokol in diplomatski protokol. Diplomatski protokol deluje v sklopu ministrstva za zunanje zadeve za razliko od državnega protokola, ki je samostojni, neposredni proračunski uporabnik.

Državni Protokol Črne gore od leta 2008 vodi šefinja protokola, gospa Ranka Mitrović. Delo državnega protokola je organizacija in strokovno-tehnična izvedba obiskov tujih predsednikov držav, parlamentov in vlad v Črni gori, organizacija svečanih dogodkov in državnih proslav, podelitev odlikovanj in drugih protokolarnih dogodkov na državnem nivoju v Črni gori. Nudi tudi prevajalske storitve za potrebe predsednika republike,

predsednika skupščine in predsednika vlade, v pripravi je tudi uredba, ki bo natančno opredelila delo Državnega Protokola Črne gore.

V letu 2010 je imel Državni Protokol Črne gore (v nadaljevanju Protokol ČG) 15 zaposlenih, izvedel je 185 protokolarnih dogodkov. V spodnji tabeli je prikazan proračun za leto 2010 (Zakon o završnom računu budžeta Crne Gore za 2010. godinu, Službeni list CG, broj 59/11).

Tabela 29: Proračun in zaključni račun ržavnega Protokola ČG za leto 2010

PRORAČUN, ZAKLJUČNI RAČUN 2010	PRORAČUN 2010 V EUR	ZAKLJUČNI RAČUN 2010 V EUR	RAZLIKA (PROR-ZR)
BRUTO PLAČE	139.868,45	122.416,64	17.451,81
DRUGI STROŠKI DELA	12.466,50	4.322,77	8.143,73
ODHODKI ZA MATERIAL IN USLUGE	132.188,00	104.059,34	28.128,66
INVESTICIJSKI ODHODKI	4.000,00	3.918,87	81,13
SKUPAJ	288.522,95	234.717,62	53.805,33

Vir: Vlada Crne Gore (2012).

Iz zgornje tabele je razvidno, da je bila realizacija 2010 po zaključnem računu nižja od sprejetega proračuna. Čeprav je bil največji finančni učinek na postavki, iz katere se krijejo stroški za material in usluge, je bil odstotkovno največji prihranek na postavki drugih stroškov dela. Postavka – odhodki za material in usluge – vključuje materialne stroške, stroške službenih poti in tako imenovane protokolarne stroške – ti stroški so znašali 562,48 EUR na protokolarni dogodek. Prihranek na postavki plač je bil 12,47 % glede na sprejeti proračun, povprečna mesečna bruto plača v Protokolu ČG je glede na realizacijo v letu 2010 znašala 680,02 EUR.

V letu 2011 je imel Protokol ČG 17 zaposlenih, izvedel je 176 protokolarnih dogodkov. V spodnji tabeli je prikazan proračun za leto 2011 (Vlada Crne gore, 2011).

Tabela 30: Proračun in zaključni račun Državnega Protokola ČG za leto 2011

PRORAČUN, ZAKLJUČNI RAČUN ZA 2011	PRORAČUN 2011 V EUR	ZAKLJUČNI RAČUN ZA 2010 V EUR	RAZLIKA (PROR-ZR)
PLAČE	147.698,52	150.123,00	-2.424,48
DRUGI STROŠKI DELA	5.325,76	0,00	5.325,76
ODHODKI ZA MATERIAL IN USLUGE	125.023,61	123.827,95	1.195,66
INVESTICIJSKI ODHODKI	4.000,00	3.792,91	207,09
SKUPAJ	282.047,89	277.743,86	4.304,03

Vir: Vlada Crne Gore (2012).

Iz zgornje tabele je razvidno, da je bila realizacija 2011 po zaključnem računu tako kot prejšnje leto nižja od sprejetega proračuna, vendar v manjšem obsegu. Drastično so se

zvišali stroški plač, saj se je število zaposlenih zvečalo s 15 na 17, zvišala se je tudi povprečna mesečna bruto plača s 680,02 EUR iz leta 2010 na 735,90 EUR v letu 2011. V povprečju se je v letu zvišal tudi strošek posameznega protokolarnega dogodka s 562,48 EUR iz leta 2010 na 703,57 EUR v letu 2011.

Protokolu ČG je bilo s proračunom za leto 2012 dodeljenih 330.636,16 EUR, kar je 52.892,30 EUR več od lanske realizacije. V proračunu so predvideni višji stroški na vseh področjih, vključno s stroški plač (Zakon o budžetu Crne Gore za 2012. godinu, Službeni list Crne Gore broj 66/11).

Tabela 31: Proračun Državnega Protokola ČG za leto 2012

PRORAČUN 2012	PRORAČUN 2012 V EUR
PLAČE	159.036,16
ODHODKI ZA MATERIAL IN USLUGE	167.600,00
INVESTICIJSKI ODHODKI	4.000,00
SKUPAJ	330.636,16

Vir: Vlada Crne Gore (2012).

Proračun Protokola ČG za leto 2012 se razlikuje od proračunov prejšnjih let, saj ne vključuje postavke drugih stroškov dela. Sestavljen je le iz treh postavk, in sicer iz postavke za plače, postavke za kritje stroškov materiala in uslug ter postavke investicij. Načrt za leto 2012 je znašal 330.636,16 EUR, kar je 52.892,30 EUR, oziroma 16 % več, kot je znašala realizacija v lanskem letu, kot je prikazano v tabeli 32 in tabeli 33.

Tabela 32: Sprejeti proračun za leta 2010, 2011 in 2012

SPREJETI PRORAČUN	LETO 2010 V EUR	LETO 2011 V EUR	LETO 2012 V EUR	SKUPAJ V EUR
BRUTO PLAČE	139.868,45	147.698,52	159.036,16	446.603,13
DRUGI STROŠKI DELA	12.466,50	5.325,76	0,00	17.792,26
ODHODKI ZA MATERIAL IN USLUGE	132.188,00	132.188,00	167.600,00	431.976,00
INVESTICIJSKI ODHODKI	4.000,00	4.000,00	4.000,00	12.000,00
SKUPAJ	288.522,95	289.212,28	330.636,16	

Vir: Vlada Crne Gore (2012).

Tabela 33: Realizacija za leti 2010 in 2011

REALIZACIJA	LETO 2010 V EUR	LETO 2011 V EUR	2011–2010 V EUR
BRUTO PLAČE	122.416,64	150.123,00	27.706,36
DRUGI STROŠKI DELA	4.322,77	0,00	-4.322,77
ODHODKI ZA MATERIAL IN USLUGE	104.059,34	123.827,95	19.768,61
INVESTICIJSKI ODHODKI	3.918,87	3.792,91	-125,96
SKUPAJ	234.717,62	277.743,86	43.026,24

Vir: Vlada Crne Gore (2012).

Protokol ČG Od leta 2010 do danes veča tako svoj kadrovski načrt kot svoj finančni načrt ter porabo dodeljenih sredstev. V letu 2011 je povečal porabo finančnih sredstev za 18,33 % glede na realizacijo iz leta 2010, finančni učinek je bil 43.026,24 EUR. Glede na načrtovana sredstva za letošnje leto bo poraba v 2012 še večja.

Potrebno je upoštevati tudi dejstvo, da po raziskavi bruseljskih statistikov, na kateri temelji članek »Primerjava evropskih cen: Slovenija v zlati sredini« (D.L./STA, 2012), v povprečju cene blaga in storitev v Črni gori dosegajo 59 %, glede na povprečne cene 27 držav članic EU in da so cene v Sloveniji malo nad povprečjem (104 %). Pomembno za primerjavo je tudi to, da sta bili realizaciji protokolov obeh držav v letu 2010 0,2 % realizacije državnega proračuna, kot je prikazano v tabeli 34.

Tabela 34: Realizaciji protokolov Slovenije in Črne gore glede na realizaciji držav

	REALIZACIJA (NA RAVNI DRŽAVE) V EUR	REALIZACIJA (PROTOKOL) V EUR	DELEŽ PROTOKOLA V %
SLOVENIJA	9.280.168.955,00	1.650.764,61	0,02
ČRNA GORA	1.451.584.148,70	277.743,86	0,02

Vir: Vlada Crne Gore (2011); Vlada Republike Slovenije RS (2011).

Po pogovoru s sodelavci, ki so v zadnjih letih službeno potovali v Črno goro na protokolarne dogodke, moram povedati, da je delo Protokola ČG res strokovno in vredno pohvale, se pa kljub trenutni finančni situaciji varčevalnih ukrepov ne čuti. Varčevanje bi se ob obiskih videlo lahko po majhnih stvareh, ki jih mi kot udeleženci dogodka ne bi opazili, vendar jih opazijo sodelavci za protokol. Glede na zgoraj povedano moram zaključiti, da Protokol ČG ne varčuje v nobenem pogledu.

Črna gora je bila kot članica Mednarodnega denarnega sklada deležna posvetovanj, ki bodo pripomogle k ponovni rasti gospodarstva in posledično uravnoteženju javnih financ. Kot pomembna varčevalna ukrepa na dolgi rok pripravlja reformo trga dela in pokojninsko reformo. Čeprav je poraba sredstev državnega proračuna iz leta v leto večja in vsako leto porabijo večji del proračunske rezerve, se je po poročanjih MDI gospodarska rast povečala že v letu 2010 in še vedno raste.

6 ZAKLJUČEK

V diplomskem delu so predstavljena izhodišča, ki so podlaga za načrtovanje in izvrševanje finančnega načrta v Protokolu ob upoštevanju varčevalnih ukrepov. Zadostna višina dodeljenih sredstev omogoča nemoteno delovanje. Zato je potrebno ob pripravi finančnih načrtov dobro načrtovati cilje, ki opravičujejo porabo proračunskih sredstev.

V drugem poglavju je kot osnova za razumevanje opredeljen neposredni proračunski uporabnik, kamor kot vladna služba sodi tudi Protokol Vlade Republike Slovenije.

V naslednjem poglavju so predstavljeni varčevalni ukrepi, ki jih je vlada sprejela za blažitev posledic gospodarske in finančne krize. Za ta namen so bili izdani številni sklepi, ki od uporabnikov proračuna zahtevajo upoštevanje določil o znižanju določenih odhodkov proračuna. Za zmanjšanje pravic porabe sredstev državnega proračuna pa se sprejema tudi rebalans.

Četrto poglavje pa predstavlja analitični del, ki je osredotočen na delovanje Protokola. Pri načrtovanju zadostne količine sredstev za nemoteno delovanje se Protokol srečuje s številnimi omejitvami, ki jih določata vlada in ministrstvo za finance. Le-te se kažejo kot zniževanje stroškov zaradi varčevalnih ukrepov kot tudi znižanje pravic porabe tako ob pripravi proračuna kot tudi rebalansa proračuna. Ker Protokol sam ne odloča o obsegu in številu protokolarnih dogodkov, se ponuja vprašanje, ali količina dodeljenih sredstev glede na načrtovana sredstva zadostuje za uspešno izvedbo protokolarnih dogodkov oziroma nemoteno delovanje Protokola.

V petem poglavju je predstavljen Državni Protokol Črne gore. Ta kljub finančni krizi ne varčuje s svojimi sredstvi, temveč porabo le-teh iz leta v leto povečuje. Nanj neposredno ne vplivajo nobeni varčevalni ukrepi, saj jim je vsako leto dodeljen večji obseg finančnih sredstev kot leto prej.

Iz analize je razvidno, da je bila realizacija Protokola kljub omejitvam in varčevalnim ukrepom nižja od dodeljenih sredstev (veljavni proračun), pri čemer pa so bili vsi protokolarni dogodki na najvišji ravni izvedeni uspešno in strokovno.

Protokol Vlade RS od leta 2009 izvaja varčevalne ukrepe v skladu z veljavnimi predpisi. Čeprav se je z vsako pripravo, spremembo ter rebalansom proračuna znesek le-tega nižal in je bilo potrebno z dodeljenimi sredstvi ravnati vedno bolj racionalno, so bili vsi protokolarni dogodki opravljeni strokovno, Protokol pa je vse skozi prejemal pohvale in zahvale za svoje delo.

LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

1. KAMNAR, Helena (2002). Dvoletni proračun. V: BORAK, Neven, KAMNAR, Helena (ur.): *Zbornik referatov, IV. seminar o javnih financah in državnem revidiranju, Dvoletni proračun in izvajanje Zakona o računskem sodišču*. Zveza ekonomistov Slovenije, Portorož, str. 17
2. Ministarstvo finansija Crne Gore (2012). *Bilten XXVI april–jun 2012*, str. 68.

INTERNETNI VIRI

1. Center Vlade RS za informatiko (2012). *SPIS 4*. Dostopno 25. 10. 2012 na: http://www.gov.si/cvi/slo/sris/projekti/spis/spis_4.htm
2. D.L./STA. (2012). *Primerjava evropskih cen: Slovenija v zlati sredini*. Dostopno 25. 10. 2012 na: <http://www.24ur.com/novice/slovenija/primerjava-evropskih-cen-slovenija-v-zlati-sredini.html>
3. Evropska komisija (2012). *10 vprašanj o kohezijski politiki*. Regionalna politika – inforegio. Dostopno 10. 9. 2012 na: http://ec.europa.eu/regional_policy/faq/q1/index_sl.cfm.
4. International Monetary Fund (2010). *Montenegro Staff Report for the 2010 Article IV Consultation*. Dostopno 20. 10. 2012 na: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2010/cr10155.pdf>.
5. International Monetary Fund (2012). *Factsheet, The IMF and Europe*. Dostopno 20. 10. 2012 na: <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/pdf/europe.pdf>.
6. International Monetary Fund (2012). *IMF Executive Board Concludes 2012 Article IV Consultation with Montenegro, Public international Notice*. Dostopno 20. 10. 2012 na: <http://www.imf.org/external/np/sec/pn/2012/pn1251.htm>.
7. Vlada Crne gore (2011). *Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2011. godinu*. Dostopno 20. 10. 2012 na: <http://www.gov.me/biblioteka/predlozi-zakona?query=bud%u017Eet&sortDirection=desc>.

PREDPISI

1. (1994). Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini. Ur. list RS, št. 38/94, 63/94, 24/96, 96/00, 35/02, 86/02, 66/04, 73/04, 16/07, 30/09, 51/12.
2. (1999). Uredba o uporabi službenih avtomobilov v organih državne uprave. Ur. list RS, št. 60/99, 1/04, 62/06.

3. (1999). Zakon o javnih financah (ZJF). Ur. list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08, 49/09, 38/10-ZUKN, 107/10, 11/11-UPB4, 110/11-ZDIU12.
4. (2001). Sklep o Generalnem sekretariatu Vlade Republike Slovenije. Ur. list RS, št. 8/01, 112/04, 110/05 in 25/10.
5. (2002). Uredba o podlagah in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna. Ur. list RS, št. 45/02 in 44/07.
6. (2003). Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov. Ur. list RS, št. 46/03.
7. (2006). Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije. Ur. list RS, št. 13/06 in 50/07.
8. (2006). Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo. Ur. list RS, 140/06, 76/08.
9. (2007). Sklep o določitvi protokolarnih pravil. Ur. list RS, št. 56/07, 17/09, 85/09, 06/12 in 23/12.
10. (2009). Sklep vlade št. 41003-3/2009/44.
11. (2009). Uredba o reprezentanci. Ur. list RS, št. 35/09 in 38/09.
12. (2009). Zakon o budžetu Crne Gore za 2010. godinu. Službeni list Crne Gore, broj 87/09.
13. (2009). Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 (ZIPRS1011 in ZIPRS1112). Ur. list RS, št. 99/09, 29/10, 56/10 in 96/10.
14. (2010). Odlok o ustanovitvi in nalogah Protokola Vlade Republike Slovenije. Ur. list RS, št. 1/10.
15. (2010). Zakon o budžetu Crne Gore za 2011. godinu. Službeni list Crne Gore, broj 78/10.
16. (2010). Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2011 in 2012 (ZIPRS1112). Ur. list RS, št. 96/10, 4/11.
17. (2010). Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS). Ur. list RS, št. 86/2010.
18. (2011). Sklep vlade št. 41003-11/2011/6.
19. (2011). Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Ur. list RS, št. 34/11 in 42/12.
20. (2011). Zakon o budžetu Crne Gore za 2012. godinu. Službeni list Crne Gore, broj 66/11.
21. (2011). Zakon o završnom računu budžeta Crne Gore za 2010. godinu. Službeni list, broj 59/11.
22. (2012). Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF). Ur. list RS, št. 40/12, 55/12.

OSTALI VIRI

1. Interno gradivo Protokola RS (2012). Interno gradivo.
2. Proračunski priročnik 2010–2011 (2009). Ministrstvo za finance, Ljubljana.
3. Proračunski priročnik 2011–2012 (2010). Ministrstvo za finance, Ljubljana.

4. Proračunski priročnik 2013–2014 (2012). Ministrstvo za finance, Ljubljana.
5. Spletna aplikacija SAPPRA (2011).
6. Urad vlade za komuniciranje (2009). *Sporočilo za javnost o sklepih, ki jih je Vlada RS sprejela na 14. seji, 19. februarja 2009.* str. 2